

Taxa postala
plátite in num.
No. 224718/929.

Dl Rámásetter Róbert

BUDAPEST

KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmertetlen leveleket nem fogadjunk el.

Ára 5 lej

Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Buceuresti szerkesztő Hát-szegi Ernő, Strada Matei Milo 6.

Szerda, 1935. február 6.

5695. ÉV.
ADAR 3.

XVIII. ÉVF.
29. SZÁM.

VILÁG TUREK

Jogunk van az élethez

irta: dr. Klein Miksa

Az ipari és kereskedelemügyi minisztérium a folyó évi január hó 23-án körrendeletben hívta fel az összes munkaadókat, hogy nyolc nap alatt terjesszék be a Mon. Off. 20-ik számában közzétett minta szerint az alkalmazottak személyi és nemzeti ségi adatait szankciók terhe mellett.

Ez a rendelet nagy megütközést keltett az egész országban, mert a közzétett tablou nemcsak arra kíváncsi, hogy milyen állást tölt be az illető alkalmazott, s hogy belföldi vagy külföldi állampolgár-e az illető, hanem arra is kíváncsi, hogy minő az illető etnikai származása?

A rendeletnek ez a része törvénytelen, alkotmányellenes és a munkaadók nem lettek volna kötelesek válaszolni rá.

A román alkotmány 5. paragrafusa az alkalmazottakat két kategóriára osztja: belföldi és külföldi állampolgárokat. A román állampolgár teljes jogú polgár ennek a hazának tekintet nélkül vallási vagy nemzetiségi hovatartozására. Sőt a román alkotmánytörvény 5-ik paragrafuszának megszövegezésekor kimondatott:

„Románia, fárá deoseibre de origine etnica, de limbă sau de religie se bucură de libertatea constituției de libertatea invatământului, de libertatea Presei, de libertatea intrunirilor, libertatea asociațiilor si de toate libertățile si drepturile stabilite prin legi.”

Az alkotmánytörvény tehát ezt a terminológiát „romani” megtartja végig és sehol sem tér el tőle. De sőt, amidőn a szász képviselő Connerth Arthur és Schullerus szenátor a kisebbségek jogainak védelme érdekében felszólították, hogy az alkotmánytörvényt ezt a kifejezést: „cetateni romani” használja a „romani”, terminus technicus helyett. — az akkori miniszter G. Mironescu azzal utasította vissza, hogy ez a kifejezés felel meg a legjobban az állampolgárságból fakadó jogok tejjességének, ez található fel az összes román alkotmánytörvényekben miért is nem engedhet meg restrictiv kifejezést.

Igy született meg az 1923-as alkotmány törvény is, — amelynek szellemét, egész organikus konstrukcióját súlyosan sérti a fent említett iparügyi miniszteri rendelet, mert olyan megkülönböztetést önját tenni az állampolgárok között, amelyet a törvény kizárt.

De nem ez első eset és kísérlet a román törvényhozásban, amidőn a reakciós gondolkodásnak ilyen módon akartak reátoriálni a békésen dolgozó állampolgárokat. De mindig akadtak liberális gondolkodó államférfiak, akik keményen lecsaptak ezekre a retrograd törekvésekre és a román törvényhozás elutasította ezeket a sötét tervek.

Igy például az 1900. évből származó ipar-törvény 5. paragrafusa kimondja, hogy az „idegenek” (streini) csak akkor üzhetnek valamelyes mesterséget, ha kimutatják előbb a reciprocitás fenforgását saját hazájukban. De az 1902. évből alkotott Regulament kimondja azt az elvet, hogy „azok az idegenek (értsd alatta a belföldi zsidókat is, akik akkor még „strein”-ek voltak), akik nem élvezik a valamely külföldi állam protekciónját, nem kell külön igazolni a reciprocitás fenforgását.”

De a nemzeti munka védelméről szóló 1919. évi törvény alkotásakor C. C. Arion az 1910. április 6-iki parlamenti ülésen kijelentette: „Orcine are drept la muncă ca si lumina si la aer.” Ezeket a szavakat pedig be kellene véteni a parlamenti márványfalba, mert a munka joga, az élet joga, a szabadság joga.

Ugyanezt az elvet vallotta G. Orleanu iparügyi miniszter is 1910. április 7-én tartott szenátusi ülésen, így is lett a törvény megszavazva. Az egyetlen megszorítás, ami a vállalatokat kötötte az volt, hogy 75 százaléka az alkalmazottaknak belföldi és 25 százaléka lehetett külföldi.

Németország csatlakozik a londoni légi egyezményhez, de elutasítja a keleti egyezményhez való csatlakozást?

Sir John Simon Berlinbe utazik, hogy a német kormánnyal tárgyaljon a londoni egyezmény ügyében. Moszkva és Prága lehangoltsággal fogadta a londoni megegyezést

A Daily Mail szerint a londoni megegyezés angol-francia védőszövetség kezdetét jelenti

Párizs, február 5. A londoni tárgyalások befejezése után Laval és Flandin a tegnapi nap folyamán visszaérkeztek a francia fővárosba. Laval vonata tegnap délután háromnegyed hat órakor futott be a Párizs egyik pályaudvarára, ahol a külügy-minisztert ünnepélyesen fogadták és hoszszantartó óvációkban részesítették.

Flandin miniszternek valamivel később repülőgépen érkezett Párizsba és rövid pihenő után, az esti órákban megjelent a párizsi rádió mikrofonja előtt, ahol hosszan tartó beszédben fejtette ki hallgatóinak a londoni tárgyalások anyagát és a létrejött megegyezés jelentőségét.

Flandin beszéde bevezetésében rámutatott Németország hatalmas fegyverkezésére, amelyet Hitler uralomra kerülése óta, a versailleszi szerződés egyenes tilalma ellenére visz véghez. A miniszterelnök hangoztatta, hogy ezt a tényt csupán konstatálja anélkül, hogy ezuttal polémiába bocsátkozna a tény jogosságát, vagy jogtalanságát illetően. A polémiának — mondotta Flandin — már csak azért sincs a jelen esetben helye, mert Franciaországnak és Angliának az a törekvése, hogy megvalósítsa az őszinte együttműködést minden európai ország és így Németország között is — a béke biztosítása érdekében.

Beszéde további részében Flandin ama nézetének adott kifejezést,

hogy az összes eddig létrejött, vagy ezután létrejött paktumokat a Népszövetség ellenőrzése alá kell helyezni s az egyes országok között létrejött szerződések egy, a Népszövetség égisze alatt létrejövő általános szerződéssekkel kell egybefogni.

Franciaország ezt a tradicionális reményét mindaddig nem adja fel, míg nem látja biztosítva a jövő békéjét.

— Az angol nép éppannyira meg van győződve a francia felfogás helyességéről, mint mi — jelentette ki Flandin. Németor-

szágnak vissza kell térnie a Népszövetségbe, amely azonban nem történetik meg anélkül, hogy egyidejűleg ne csatlakozzék a biztonság biztosítására és a fegyverkezés korlátozására vonatkozó általános szerződéshez.

A nemzetközi rendőrség eszméje

Beszéde további részében ama reménynek adott kifejezést a francia miniszterelnök, hogy egy napon győzni fog Franciaország ama régi eszméje, hogy

a világbéke biztosítására nemzetközi rendőrséget kell létesíteni.

Franciaország há maradt az 1932. évi december havában tett ama kijelentéséhez, hogy mindenki számára egyenlő jogokat kell biztosítani, de egyenlő biztonságot is. Holnap tehát ismét megkezdődhetnek az erre vonatkozó tárgyalások, amelyek egy általános egyezmény megkötéséhez kell, hogy vezessenek, olyan egyezményhez, amely a fegyverkezések korlátozását eredményez.

Beszéde záróakkordjait Németország felé intézte a francia miniszterelnök.

— Remélem — hangoztatta, — hogy Németország, amely nemrégiben készségét nyilvánította a béke, felhasználja a most kínálkozó alkalom annak bizonyítására, hogy a béke megőrzésére vonatkozó szándékait komolyan is gondolja. A német népek meg kell mutatniuk, hogy komolyan törekszik az európai biztonság kiépítésére. Végül kijelentette Flandin,

hogy a francia és angol kormányok közötti Londonban létrejött légi-egyezmény igen jelentős lépés az európai béke biztosítása felé. Franciaország kész olyan szerződés kötésére is, mely azonnali szankciókat állapít meg mindama országokkal szemben, amelyek a Népszövetség megkérdése nélkül a béke megzavarására törnek.

(Folytatása a 8. oldalon)

A modern háboru

Amikor 1914-ben kitört a világháboru, minden ország vezérkari tisztje meg volt arról győződve, hogy mindössze néhány hónapig tarthat. A háboru azonban évekig tartott. Egyetlen állam nem volt felkészülve ilyen tartós és tömeges emberölésre; a az arany-kincs, amelyeket többek között a német kormány háboru esetére felhalmozott, csak néhány napig tartott. Gazdaságilag sem volt egyetlen ország felkészülve erre a háborura. Évek multak, amíg arra gondoltak, hogy a gazdasági életet is a háboru javára kiaknazzák.

Minden állam tábornokai most újból olyan terveket készítenek, amelyek lehetővé tennék az ellenségnek néhány hónap alatt való legyőztetését. Egy csoportja a modern háborus teoretikusoknak, mint az angol Fuller vezérőrnagy és az olasz Douhet tábornok azon mesterkednek, hogy a háborut hogyan lehessen a lehető leg-rövidebb idő alatt befejezni. Szerintük az ellenséges lakosságot terrorizálni kell. Douhet generális az ilyen fajta háborunak képét meg is rajzolta könyvében. Az a feltevése, hogy a jövő háboruban a légi flotta a bombák hatalmas tömegeit fogja lehajtani az ellenséges fővárosra; a bombák tüzeket okoznának és vastag gázfelhők szárguldanának végig az uccákon. Ennek az országnak a kormánya ekkor kénytelen lenne bármely békediktátumot elfogadni, nehogy az örületbe kergetett lakosság megbuktassza.

Helders német őrnagy könyvet irt e címen: „Légi háboru 1936-ban”. Ő a jövő háborut hasonlóképpen irta meg és egyuttal egy külön fejezetben Párizs pusztításáról is vannak elképzelései. Ő nem a németek által pusztítani el Párizst, hanem angolokkal. Szerinte Angliának olyan légi flottája van, amely a többieket gyorsaság és teherbírás tekintetében messze túlszárnyalja. Tudjak jól, hogy minden egyes angol bombavető repülőgép fel van szerelve ágyúkkal is. Helders szerint az angol légi-flotta kétszáz bombavető géppel támadná meg a francia fővárost. A francia elhárító védelem olyan rosszul van megszervezve, hogy mire akcióképes lehetne, már elkezett. Az angol flotta Párizst zavartalanul eléri és akárcsak a gyakorlóterén, akadálytalanul lehajthatja a gyújtó, robbantó és gázbombákat. Számos helyen tűz üt ki, hatalmas épületek összeomlanak, az Eiffel-torony, mint egy gyufaszál összeesik és néhány gázfelhők hőmplyögnek végig az utvonalakon. A párizsiak halálos félelemben akarnak kijutni a szabadba, a zavar fokozódik, az utakon óriási embertömegek rohannak, egymás hegyén-hátán, elállják az utakat és nyomorúságos módon elpusztulnak. Párizs elpusztítása sikerült, de az angol légi-flotta még veszedelmek előtt áll. Visszarepülése alkalmával ugyanis még mindig megállíthatják a francia hadsereg elhárító ütegei. Feltételezhető, hogy Beauvais előtt nemesak ágyúkból lönek rájuk, hanem a francia légi-flotta is felveszi velük a küzdelmet. Fent a levegőben harc kezdődik, amely azonban néhány perc alatt el is intéződik. Közben a francia csapatoknak sikerül átjutni a déli partokra. Az angol légi flotta éppen olyan tehetetlen, mint az angol szárazföldi hadsereg. A francia csapatok gyorsan bevonulnak angol földre és előre látható, hogy órák alatt London előtt állanak. Az angol légi hadsereg tartalékjai lépnek most akcióba és megsemmisítik a francia tengeri flottát és a szárazföldi hadsereget.

Hasonlóképpen képzeli Fuller angol vezérőrnagy is a jövő háboruját. Valószínűnek tartja, hogy gázfelhők és gázbombák

Államok újába árt

hazaérkezett

zintémben és minden szág nélkül kijelenteg vagyok elégedet kérdéseknek két hó ató menetével. A ro a Saar-kérdés barát- antézése, a francia- amely a francia m- látogatása alkalm- ti paktum mielőbb- impulzus, az 1935- és nagyjelentőség- érik, hacsak előre- nem fognak törté- zőpette ismét meg- antant és Balkán- ását és egységét.

elmi és iparkamar- em tava ügyében. A- és iparkamara elnö- szerdán délután- összes kereskede- vezetőit, a taxa ad- megtárgyalására

és Lapkádó R. I- ta Baron I. Pop 10- 9-77.

URAT

segítségével hatalmas tank-hadsereget lehet mozgósítani az ellenséges területre és a megijedt kormányra rá lehet erőszakolni a békefeltételeket. Mindazonáltal a vezérkari tisztek nem tudnak megszabadulni attól az aggodalomtól, hogy a jövő világháborúja évekig eltarthat és a beteg gazdasági életet is végleg megsemmisítheti. 1914-ben a legnagyobb hanyagság a gazdasági területen történt. Nem gondoltak a háborúnak ilyen hosszú tartamára. Most azonban a vezérkarok a gazdasági élet mozgósítására is gondolnak. Ismeretes, hogy minden kapitalista országban gazdasági hivatalokat állítottak fel a háború során. Ezeket ki fogják jobban építeni és az eddigi állam-kapitalista kísérleteket és monopóliázásokat fel fogják használni. A legtöbb gyár trezorjában már el vannak készítve a háború esetére való termelési tervek.

Az elmúlt világháborúban számos ország nyersanyag hiányban szenvedett; az angol blokádnál például Németországot zárta el a nyersanyagok megszerzésétől. Ennek az eredménye nemcsak a mögöttes országok éhsége lett, hanem az is, hogy a német hadsereget nem lehetett olyan mértékben felszerelni és ellátni, mint a szövetségesek hadseregeit. A németek két év óta tehát lázasan dolgoznak azon, hogy a legfontosabb nyersanyagokat, illetve azoknak pótlékait felhalmozzák, nehogy háború esetén zavarba jöjjenek. Ez nyilvánvaló jele annak, hogy a németek évekig tartó háborúra készülődnek.

Roquin francia generális, a vezérkar tagja, a világ egyik legjelentősebb katonai szakértője, a jövő háború képét így vázolta fel:

Az első hetekben és hónapokban a hadseregek összecsapnak egymással. A háború mozgó harc lesz, amely óriási területeken fog végigtombolni. A légitámadások és a gyalogosokkal teli autómobilok hatalmas távolságot fognak megtenni, de ez a háború még nem vezet döntés felé. Néhány hónappal később a hadakozó államok az összes fegyverképes férfiakat ki fogják képezni és mozgósítani. Most aztán megkezdődik az a háború, amelyet már átértünk 1915-18-ig. Minden állam megint egész gazdasági erejét és emberanyagát fel fogja használni arra, hogy az ellenséget legyőzze. Éppúgy, mint az elmúlt háborúban, az államok kísérletet tesznek arra, hogy kiéheztessék az ellenfelet. Ez a háborúskodás természetesen a civil lakosságot sokkal keményebben érinti, mint a hadsereget, minthogy elsősorban a fegyvereket kell élelemmel és egyébekkel ellátni.

De nemcsak az éhség-blokádnak fogja érinteni a civil lakosságot. A modern háborús technika lehetőséget ad arra is, hogy az ellenfelet gyorsan és mélyen behatolhasanak az ellenség mögöttes országrészekbe. A világháborúban London ellen légi támadások történtek. De a technikai lehetőségek akkor még fejletlenek voltak. A németek 1914-től 1918-ig mindössze 28 ezer kiló bombát hajítottak angol területre. Ez a szám elenyészően csekély, ha összehasonlítjuk a modern légi flotta számaival. Egy nagyobb légi támadás esetén ma 45 ezer kiló bombát lehet lehajítani. A tankok is a fegyvertelen polgári lakosság ellen irányíthatók. Elgázolhatnak nagy területeket anélkül, hogy saját maguknak ártanának, minthogy a modern tankok gázmentesek. A messzehordó ágyúk 120 kilométerre visznek és ilyeneket már nemcsak a németek gyártanak, hanem az angolok, franciák és oroszok is. A modern katonai írók megegyeznek abban, hogy a háború évekig eltarthat. Feltéve természetesen, hogy a népek ebbe beleegyezzenek.

Kamara Színház
Budapest
Minden este:
Bankett a Kék Szarvasban
Török Sándor nagyszerű színműve.

Jön! MARTHA EGGERTH csodás hangú énekesnő legnagyobb alkotása, a színpadon legpompásabb filmje: **A bécsi csalogány** a Select Mozgóba

Három beszélgetés Klausner professzorral:

A héber Jézus-életrajz utja Heidelbergtől Jeruzsálemig

Már iskolás koromban nagyon érdekelt a Jézus-probléma. Katolikus intézetbe jártam, ahol a folyosók levegője is tele volt mitosszal. Már akkor izgatott a kérdés: Jézus zsidó volt és mégis mások vallják őt magukénak. Mindig is érdekelt az a vonatkozás, amelyek a kereszténység megalapítója és a zsidóság között fűződnek és ezzel a lázas érdeklődéssel vettem kézbe annak idején Klausner professzor héber nyelven írott „Jézus-ának német fordítását. Azóta a világ minden kulturális nyelvére lefordították ezt a munkát.

Erre gondoltam, amikor Talpiót felé vitt az autobus, Klausner professzorhoz.

„Zsidóság és emberiség”

A csodaszép villanegyed utolsó háza, ahol az autobus megáll, a Klausneré. — Földszintes, kerttel övezett ház, egy óriási távolságban a város zajától. „Jahadut vö-nusit!” Megállók a tábla előtt. A ház homlokzatába van bevéve: „Zsidóság és emberiség!” Ugy gondolom, talán már fölösleges is bemenni. Ez a felírás mindennél többet mond. Belőle kisugárzik az ember léte, felfogása, egyénisége, az emberé, aki a zsidóság és az emberiség átfogó egységét öleli magában.

Maga Klausner, a barátságos öregúr nyit ajtót. Könyvtárszobába vezet. Megilletődéssel nézem a hatalmas fölirásokat és a nagy rejtélyek ismerőjét. Egy francia fordítás korrekcióját fekszik most előtte: a francia Jézus fordítás. Már régen elkészült — hangzik a magyarázat —, de az 1929-es zavargások során könyvtárának nagy részével ez a kézirat is eltűnt. Ujra elkeltett készíteni. A fordítást a Sorbonne egyetemnek teológiai docense és a sadagoril rabbi munkája végezte.

Köröskörül mennyezetig érő könyvespolcok merednek, ránképek a forrásművektől roskadó íróasztalra: mindez maradvány csupán?

Igen, — feleli — 300 könyvet vásároltam hozzá, de naponta kapom a világ minden tájáról 12 nyelven az új kiadásokat.

Holland és lengyel nyelven jelent meg „Jézus élete” és a második, bővített német kiadást most, a Hitler éra alatt érte el. Héberül a negyedik kiadás hagyta el a sajtót, angolban hét kiadás jelent meg. Keresztény angol professzor fordította. Néhány olasz kiadást is megért a könyv, a Vatikán közvetlenül fordult hozzá a héber eredetiért. Érsek, püspökök is állandóan kérik. — 500 recenzió jelent meg róla.

A magyar kiadásra terelem a szót és Klausner elmondja, hogy a Jüdischer Verlag Berlinből és Dick Manó budapesti kiadó is érdeklődött egy magyar fordítás megjelentetéséért. Őt is érdekli a kérdés. Tanítványai között van néhány erdélyi magyar anyanyelvű fiatalember, akikről melegen nyilatkozik.

A „Jézus” mű születése — Hogyan született meg bennem a gondolat Jézus megírásához? Mintha a messze a múltba nézne vissza az öreg tudós a könyvtárszoba alkonyodó csendjében a heidelbergi diákok élevesednek meg szavai nyomán.

Professzor Hansl vezette a filozófiai szemináriumot a heidelbergi egyetemen, amelyen magam is résztvettem előadásokkal. Kant és Platoról tartott előadásaim után egy alkalommal így szólt hozzám Hansl: „Sie sind der geborene Professor”. Akkor csillant fel bennem az eszme, ami agyamban régóta motoszkált, hogy a zsidóság mibenlétéét, amit egyszer már tisztázni kell, csak úgy lehet megmagyarázni, ha összehasonlítjuk a másik négy hittel és világszemlélettel. A kereszténység, a hellénizmus, az izlám és a buddhizmus mibenlétével. Arról álmodoztam, hogy négy könyvet szerkesztek, Jézusról, Platóról, Moham-medről és Buddháról. Jézus könyvéhez héberül és görögül kellett tudnom, Moham-medhez arabul, Buddhához pedig szanszkritül.

Ifjúsági lelkesedéssel láttam hozzá e nyelvek elsajátításához. Héberül ugyan már régen tudtam, cikkeket és kisebb munkákat jelentettem meg a szent nyelven. A „Hamélic” héber folyóiratban két értekezést írtam Ernest Renanról abban az időben.

A néger nyelvét — „kusit” — három évem át tanulmányoztam s több sikert értem el vele, mint a többi nyelvekben, mert van a négernek egy „nevelő”, egy „jubileumi” és egy „áldások” könyve, amelyeknek mind szoros kapcsolatuk van a messiási eszméhez. Ez az eszme fogva tartotta szívemet. A messiánikus eszmének pedig a második templomhoz van köze, amelyek ugyancsak legközelebb állott hozzám.

Arabul négy évig tanultam és a Koránt olvastam. Aramensül tanultam, hogy megismerjem a Talmud nyelvét és a Talmud korszakát. Szanszkritül egy heidelbergi zsidó professzor tanított. Egy év múlva eredetiben olvastam Mahavratát. Egy fejezet belőle itt áll íróasztalomon, heber fordításomban.

Idővel világos lett előttem, hogy nem fogom megírni mind a négy könyvet. Annál inkább foglalkoztatott a gondolat, hogy Jézust és Platót írjam meg. Behatóan tanulmányoztam a második templom korát. E tanulmányok középpontjában Izrael messiánikus eszméi állottak. Hiszen Jézus legfőbb tulajdonsága, hogy a hívők szemében Krisztus volt, azaz messiás. Hangyaszorgalommal, megállás nélkül gyűjtöttem az anyagot Jézus történetéhez, a második templom idejében. Leginkább a történelmi könyvek érdekelték.

Börésit hája háraájón... kezdetben volt az eszme. Aztán anyagilag és szellemileg is nehéz esztendőik köszöntöttek rám. Csak hosszú évek alapos tanulmányozása érlelte meg bennem a kialakult egészet, amelyet nyugodt lélekkel bocsáthat-

tam a zsidó és keresztény világ elé egyaránt.

Jézus látomása

Palesztinában akartam megírni a művet azoknak a helyeknek tanulmányozása után, ahol Jézus élt és tanított. Es valóban az a látomás, amely az ember elé tárul, aki Kfar Nachum vidékét és a Nazareth közelében lévő hegyeket mossa, egyike a legcsodálatosabbnak Erec Jiszráélben. Lehetetlen, hogy ez a magasztos látomás ne lett volna hatással Jézusra.

Ha Jézus gyakran említi a mezők virágait, amelyek oly színes ruhát öltönek, aminőket Salomon király sem öltött magára legnagyobb pompájában és ha szép példázatainak nagy része a földművelők köréből, füge-ről és mustárról, buzáról szól, — akkor mindez bizonyítja, hogy szíve fogékony volt a szép mezők és szőlők, a magasztos természet színes virágai iránt. Gyakran boldogult egyedül a hegyekben és egész éjjeleket töltött az ég takarója alatt, amely csillagokkal, imával volt teleítelve. Ezekben a magasztos órákban ifjú szíve kitárult és égi atyját kereste az égben — elkülvitve a nagy világtól a hegyek által.

A természet csodaszép zöldjében, egy szerény földművelő nép között, kénytelen volt az ifjú Jézus álmódóvá lenni és gondolatokat szőni népe jövőjéről. Mert Galil és Judea teive volt nemzeti hullámokkal, a rómaiak súlyos jármával, amely lelkére is ráfehéredett. Nazareth és Judea hegyei amelyek fenségesek voltak szépségükben, Jeruzsálem félelmetes és áttetsző környéke, alkották meg az álmódó profétát, az erős embert, aki megmarad akarata mellett, a világ akarata ellen.

Uj művei iránt érdeklődöm és Klausner hatalmas kéziratcsomó után nyul. — „Jézustól Paulusig”, — Jézus folytatása az új művem, amely rövidesen sajtó alá kerül — s rámutat a mintegy 100 könyvet kitevő forrásmunkákra. Csak addig érdemes élni, amíg alkot az ember, — teszi hozzá a fáradhatatlan buvár.

Nehezen bucsuzom a messiási elképzelésekkel teltt atmoszférából, az alkotások műhelyéből, ahol katonás rendben sorakoznak, Klausner örök értékű művei: a chasmoneusok korszaka, Plato-magyarázatok és számtalan héber irodalmi remekmű.

Ohlbaum Etus

Az Osztályországi sorsdöntő húzása 1935 február 15-én 203 millió lesz kisorsolva!!! Vegyen sorsjegyet!!! Ujítsa meg sorsjegyét idejében!
Képviselet: BANCA ILIESCU S. A. CLUJ

Ismét szabadlábrahelyezték Gallovitch Arankát

A teacai rablógylkosság kiderítésén maradt

Targumures, február 5. (Az Uj Kelet munkatársától.) Mint ismeretes, csaknem éveket ezúttal borzalmas rablógylkosság történt Teaca muresmegyei nagyközségben. Egy reggel meggyilkolva találták Coman János odaváló adópercseptort, aki éppen nagyobb összeget gyűjtött a beinkasz-szított adóból, hogy azt Targumuresre hozza és befizesse a pénzügyigazgatóságon.

A szerencsétlen adópercseptort akkor ismeretlen tettesek meggyilkolták és mintegy hatszáz ezer lejrt rabolták el tőle.

A tettesek kinyomozásának érdekében természetesen a legtüzetesebb vizsgálat indult meg, hatóságok részéről és több gyanúsítottat őrizetbe is vettek, akik hónapokig vizsgálati fogságban voltak, azonban bizonyítékok hiányában végül is szabadlábra helyezték őket.

A vizsgálat azóta szünetelt, míg néhány héttel ezelőtt új fordulatot vett. Gáspár, a hírhedt tordai „autós bandita”, aki a „Discom”-autó sofőrjének meggyilkolásáért és az autó kirablásáért az aiudi fegyházban tölti büntetését és a teacai rablógylkosság idejében néhány hétig szükkesben volt a fegyházból, — jelentkezett a börtönigazgatóságnál és azt vallotta, hogy Popné Gallovitch Aranka, az egykori satumarei komi-

szárnak változatos bűntényekből ismert felesége cinkosa volt a rablógylkosságnak.

A „szép komiszárné”-t, mert így hívják Popné a bűntetőkrónikában, letartóztatták Satumaren és Targumuresre kísérték, ahol szembevitették vádlójával, az Aiudról ide kísért fegyencsel, nemkülönben a többi gyanúsítottal, akikről azonban Popné Gallovitch Aranka semmit sem akart tudni.

Hetekig tartó vizsgálat, helyszínrre való sorozatos kiszállások után ismét nem derült napfény a rejtélyes háttérű bűntényre és így a hatóságok újból kénytelenek voltak szabadlábrahelyezni a gyanúsítottakat: Popné Gallovitch Arankát, Pacurar Traian villanyserelőt, Borsos vendéglőst és Pop Ionel sofőrt.

Gallovitch Aranka, akinek ez alkalommal szintén sikerült magát tisztáznia, vizs-zautazott Satumarera.

Nagy árvíz pusztít Palesztina arab lakta középső részén. Jeruzsálemből jelentik: Palesztina középső részén nagy árvíz pusztít. Nablus városát, amelyet tulnyomó részben arab muzulmánok laknak, előntötte az ár, amely hatalmas károkat okoz az egész vidéken. Számos emberélet is áldozatul esett.

A né

A nép és a junkerek, a ren-klub közötti harci járalomra hozatalával vet kus árnyakat vetett a t jára. Az öreg autokrata te, a 48-ik szakasz, az alk szemének felfedezése folyt, mert parlament n batott. Még mindig itt megatalkodott Poroszorsz rata minisztereivel, akik volt többé abszolút többs lanul kormányozhattak, vagy ahogyan a palotá neveztek őket: a barnás ségük sem volt. Komoly ról volt itten szó, mert állítólag szocialista érzel alabb is köztársasági be denburg Pápen kinevezés szocialista porosz minisz től tette függővé. Ha er zonyítékok, az kétségtel kővársággal lehetővé te kővársággal teljes erőve ciót.

Az urlovas államfő

Ha Pápen győzteské lábát a porosz sárkány lett, mert legnagyobb k már régen ugrásra kés leszurja a szörnnyetegt.

Lil

Ezzel az előítélettel midőn egy diner alkalm ban — mely most a német helyettesítette — szigor mában kifejtette Poros sával kapcsolatos ter burg benne van-e a dolc egy mindenkor rendelc egyetemi tanár megmag den rendben van. Márc títakozott az öreg ur mintha ő elodázní aka választásokat; most az tek levelek komoly ju hívták őt arra, hogy s a köztársaság utolsó n tizenöt évvel ezelőtt a c leveleket íratott, hog közzévéleménynek tünés lejtette már az öreg u rodalom éppen most s tartozott Poroszország folyósítják, egy Poros volna tisztviselőit kif ték fel a Herren klub is, hogy mily szerenc adósnak a hitelezőivel

Elké

Schleicher tábornok tak. Mi lesz, ha Poros niszterei (akik Schl gondolatokkal való ka fegyverbe fogják ké wehrt? Ha mozgósítj ségüket, ostromállapo rosország fölött, kir sztrájkot, felvonultat foglalják a rádiót és ják? Vagy, ha semn nek, mint Kölnbe repi zük magukat egy oly Reichswehr nem köve puccsot tizenkét évve ilyen eszközökkel ak diner után azonban lott a Herren-klub e utolsó aggodalmak

EMIL LUDWIG:

HINDENBURG UTJA A CSASZARTÓL HITLERIG

XII.

A német köztársaság dicstelen kimulása

A nép és a junkerek, az ucca és a Herren-klub közötti harci játék, amely Pápen uralomra hozatalával vette kezdetét, tragikus árnyakat vetett a történelem plafonjára. Az öreg autokrata: Hindenburg élete, a 48-ik szakasz, az alkotmány e gyöngyszemének felfedezése óta kényelmesen folyt, mert parlament nélkül kormányozhatott. Még mindig itt volt azonban az a megátalkodott Poroszország az ő demokráta minisztereivel, akiknek ugyan nem volt többé abszolút többségük, de változatlanul kormányozhattak, mert a barnáknak, vagy ahogyan a palotában előszeretettel nevezték őket: a barnásoknak relatív többségük sem volt. Komoly hatalmi kérdésekről volt itten szó, mert a porosz rendőrség állítólag szocialista érzelmű volt, de legálisan köztársasági beállítottsága. Hindenburg Pápen kinevezését a demokráta és szocialista porosz miniszterek eltávolításától tette függővé. Ha erre nincsenek is bizonyítékok, az kétségtelennek látszik, hogy *előzetesen lehetővé tette a köztársaság kivégzésére teljes erővel megindított akciót.*

Az urlovas és a szocialista államfő

Ha Pápen győztesként akarta rátenni lábát a porosz sarkányra, úgy sietnie kellett, mert legnagyobb konkurrensa, Hitler már régen ugrásra készen állott, hogy leszurja a szörnyeteget. A bismarcki biro-

Likvidálják a köztársaságot

Ezzel az előítélettel számolt Pápen is, midőn egy diner alkalmával a Herren klubban — mely most a német birodalmi gyűlés helyettesítette — szigorúan bizalmas formában kifejtette Poroszország meghódításával kapcsolatos terveit. Hogy Hindenburg benne van-e a dologban? Az elnöknek egy mindenkor rendelkezésre álló jogász, egyetemi tanár megmagyarázta, hogy minden rendben van. Márciusban még hevesen tiltakozott az öreg ur a gyanúsítás ellen, mintha ő elodázná akarná a poroszországi választásokat; most azonban naponta jöttek levelek komoly junkerektől, akik felhívták őt arra, hogy sürgősen távolítsa el a köztársaság utolsó nyomait is. Azt, hogy *tizenöt évvel ezelőtt a császárnak ő is ilyen leveleket íratott, hogy saját véleményét közzétegye a köztársaság mellett, nyilván elfelejtette már az öreg ur.* Különben is a birodalom éppen most százmillió márkával tartozott Poroszországnak s ha ezt nem folyósítják, úgy Poroszország nem tudta volna tisztviselőit kifizetni. Most ismerjük fel a Herren klub urai a belpolitikában is, hogy mily szerencsés helyzete van az adósnak a hitelezőivel szemben.

Elkészül az államcsiny

Schleicher tábornoknak aggodalmi voltak. *Mi lesz, ha Poroszország jogszertű miniszterei (akik Schleichernek a szociális gondolatokkal való kacérokodását ismerték) fejezőleg fogják kényszeríteni a Reichswehrt? Ha mozgósítják erőteljes rendőrségüket, ostromállapotot hirdetnek ki Poroszország fölött, kimondják az általános sztrájkot, felvonultatják a vasfrontot, elfoglalják a rádiót és Pápen letartóztatják? Vagy, ha semmi egyebet nem tesznek, mint Kölnbe repülnek és elbarrikádozzák magukat egy olyan zónában, ahová a Reichswehr nem követheti őket? A Krupp-pecsét tizenkét évvel ezelőtt nem ugyanilyen eszközökkel akadályozták meg? A dimer után azonban már tettezték a Herren-klub és a likör mellett az utolsó aggodalmak is szertefoszottak,*

dalom csodálatos konstrukciója folytán két kormányfő volt Berlinben: egy kancellár és urlovas a birodalom számára és egy porosz miniszterelnök: a szocialista Braun, aki immár tizenhárom év óta töltötte be ezt a méltóságot. Braun volt az egyetlen, akitől félték. Ez azonban kormányának az áprilisi választásokon való bukása után szabadságra ment, azzal az elhatározással, hogy nem is tér többé vissza helyére. Elkecserepedve látta Braun a Hindenburggal folytatott hét éves néma küzdelme után, hogy egy második elnökségi periódus nyitja meg az utat Hindenburg politikájára számára, amelyet ő maga tett lehetővé, mert el akarta kerülni a hitlerista káoszt. Ezt a második periódust hét olyan embertől körülvéve, akik a legkevésbé sem voltak vasakaratúnak mondhatók, nem akarta többé végigharcolni. *Braun inkább parancsoló, mint harcos természet volt.* És most rezignáltan és fájdalomteli visszavonult a nagy krach élére. Munkatársai közül, akik tizenhárom éven keresztül tulságosan objektíven és törvényesen kormányoztak, az utolsó pillanatban egyik sem tudta magát harcosá kinőni. Nem lehet tudni, hogy látták-e, vagy előre látták-e az államcsinyt, amely Poroszország autonómiája ellen készült. Valószínűleg megnyugtatták magukat azzal, hogy Hindenburg másodsorú eszközt fel a köztársasági alkotmányra; a baloldali pártoknak köszönhető második elnökségét, tehát nem valószínű, hogy hátba fogják támadni őket.

amennyiben elhatározták, hogy a megszűnt napon az összes repülő-állomásokat katonaság szállja meg. A hóhéri szerepre Pápen egy polgármestert keresett elő, aki a legújabb németországi szokások szerint porosz tisztviselői esküjét hajlandó volt a haza oltárán feláldozni. A berlini hivatalnokok, akik tudtak az ügyről, ugyancsak a magasabb államrezonra gondolva, nyugtatták meg lelkiismeretüket és hazafiasan hallgattak.

Miért sikerült a Herren-klubnak Poroszország meghódítása? *Ezek fáradtak voltak, azok frissek, ezek demokraták, azok katonák, emezek mindennap kilovagoltak, amezek akták között gürögve dolgoztak.* Így azután minden úgy ment, mintha zsinoron mozgatták volna: a kitervelt júliusi napon Pápen a porosz miniszterek tudomására hozta Hindenburgnak egy rendeletét, amely szerint el vannak csapva. Amikor Sewering porosz belügyminiszter kijelentette, hogy csak az erőszaknak enged, az urak udvariasan megkérdezték, hogy mikor kívánja az erőszakot.

— Este nyolc órakor, mert különben tumultus lesz az uccán.

Gyenge ellenállás

Amikor azután az utód két rendőrszert kiséretében megjelent, a kidobott Sewering összeráncolta homlokát, tiltakozott s nyugodtan elhagyta a miniszterelnöki épületet, amelyben több mint egy évtizeden át dolgozott. A berlini rendőrség elnöke telefonált néhányszor, tiltakozó levelet írt, hagyta, hogy letartóztatassák és egy óra múlva nyilatkozatot írt alá, hogy tartózkodni fog további hivatali tevékenységétől, mire este övéi és a riporterek örömmel üdvözölhették szabadlában.

A nép emberei mindenesetre nem egészen egyformán viselkedtek. A rendőrség elnöke például, aki egy nappal ezelőtt tudott a készülő eseményekről, a következő mondatot írja le memoárjaiba: *„Igy vártuk az eseményeket, amelyeknek jönniük*

kellett.“ Az elcsapatásról szóló parancsot is visszaküldte, amíg annak keltezése és aláírása pontosan stimmeltek s elmondja, hogy helytel kinálta meg az urakat, akik eltávolítását jöttek közölni vele. *Sewering már valamivel merevebb volt, amennyiben nem fogadta el a kézjogást, amelyet hóhérra hamis előzetességgel odanyújtott.*

A tömeg vár és semmi sem történik

A tömegek azonban, a százazrek és milliók, a keserves csalódás és kiábrándulás óráit éltek. Míg vezérek egykedvűen hagyták elcsapatni magukat, a munkásság feszülten várta az általános sztrájkra való parancsot, a köztársasági rendőrség harcolni akart és a nyolc Reichswehr-katona, akik a rendőrség legfőbb tisztviselőjének elfogatásánál asszisztáltak, sápadtan várták, hogy mikor fogják lelőni őket. A kommunisták röpcédulákkal árasztották el Berlin, de a lelépő népvézerek elhíresztelték a munkásság körében, hogy ez csak a jobboldal provokációja. Ez kijelentetés, hogy nem akarnak vérfürdőt, nem akarnak polgárháborút. Amikor 1918 karácsonyán Gröner tábornok csapataival kimentette a szélső baloldaliak által megtámadott Ebert kancellárt, és ez arra kérte a tábornokot, hogy ne lövessen támadói közé, Gröner így válaszolt:

— Ha ezt még egyszer mondja, soha többé nem szabadítom ki őnt.

Két világ állott egymással szemben. Az egyik oldalon a hatalmat akarták mindenáron, a másik oldalon a jogot, a béke árán is. A jobboldaliak jobb tanítványai voltak Marxnak, mint maguk a marxisták. Ebert-

nek annakidején becsületére vált, de Grönernek nem okozott örömet, hogy nem bosszulhatta meg magát. Ilyen gesztusokhoz Cézárnak kellett lenni s ez is csak a legnagyobb győzelmei után engedhette meg magának ezt a nagylelkűséget. Az *indian ünegek sem érték meg a végtelenségig a császár nélküli védelem taktikáját.* Ilyen módon a népvézerek nemcsak hatalmukat veszítik el, hanem magát a népet is, mert önbizalmától fosztják meg azt. Ugyanabban a rendőrségi udvarban, ahol 1918 november 9-én egy főhadnagy szétlőtte a lőbogyóját, mert a császári tábornoktól parancsot kapott, hogy ne vonuljon ki a forradalmárok ellen, 1932 július 20-án rendőrök és tisztviselők azt ordították: *„Elje a szabadság!“* Egyszerű gesztussal felmentették magukat az alól, hogy jogaikért harcoljanak. Harcoltak volna, de nem tehetők, mert vezetőik nem akartak polgárvért ontani. És így a katonai uralom, mely Németországban a nagy vereség után csak pillanatnyi fáradságában hanyatlott vissza, ismét oly friss volt, mint valaha, a demokrácia viszont, amely fáradtan született meg, elolvadt, mint a koratavasz hó. Semmi bámulatra méltó nem maradt belőle, ha csak nem a néptömegek, amelyek még mindig harci kedvről tettek tanúságot és vészegény vezetőikkel szemben is készen állottak a lázadásra.

A dicstelen halál

A német köztársaságnak ez a dicstelen kimulása többet ártott neki, mint amennyit egy Berlin uccán esetleg elvesztett harc árthatott volna. 1848 márciusát soha nem felejtették el Németországban, mert akkor harc volt. *Egy lényt, amely tizenöt év után kimulik, sajnálni lehet, de nem megénekelni.* A köztársaság életképessége is megmagyarázható, mert álmosan hozták világra félelem és vészegénység közepette. Ha harc és áldozatok árán született volna meg, gyűlöletből és szenvedélyből, úgy a német köztársaság nem adta volna ki így lelkét.

A győztesek a leggyőzöttekkel szemben fölényben voltak, ami a lendületet és fantáziát illeti, de a vérnek és a fajnak olyan eszméire építettek, amelyek a múlt századba feneklettek meg. A hatalom akarásával, de időszerű eszmék nélkül, éppoly kevéssé lehet huzamosabb ideig kormányozni, mint az idő eszméivel, de a hatalom akarása nélkül.

Meghalt Blum Zsigmond, az Uj Kelet oradeai munkatársa

Az Uj Kelet szerkesztősége és kiadóhivatala mély gyászsal és megilletődéssel vette és adja tudomásul, hogy Blum Zsigmond, a vállalat oradeai megbízottja, aki úgy a szerkesztősége, mint a kiadóhivatal ügyeit tizenöt évtizede irányítja a határszéli zsidó centrumban, 44 éves korában váratlanul elhunyt. Vállalatunk egyik legjobb és legmegbízhatóbb embere távozott vele az élők sorából, aki 15 éves működése során, lelkes és odaadó munkával állott mellettünk és állott minden zsidó megmozdulás mellett, mely az utóbbi két évtizedben az erdélyi zsidóság életében átviharzott. Nagyon kevesen vannak, akik ennyi buzgalommal és ennyi töretlenül munkakarással, az elvi meggyőződés és a zsidó nép szeretetének ezzel a hevéllel támogatják volna az erdélyi zsidó közéletet, akik ennyi munkával és szívének minden dobbanásával állottak volna ügy szolgálatában. Eppen ezért fájdalmas veszteség Blum Zsigmond, nemcsak az Uj Kelet számára, melynek erre a fontos posztjára most új őrt kell majd állítani, hanem az oradeai zsidó közélet számára is, amelynek Blum Zsigmond egyik legaktívabb munkása volt.

Nemcsak az Uj Kelet, de az oradeai cionista mozgalom „kiadóhivatali és szerkesztőségi adminisztrátora” volt Blum Zsigmond, aki 15 éve egyben titkára is volt a Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportjának és fáradszorgalmas munkása a nemzeti alapoknak. Adminisztrálta az összes cionista ügyeket is ebben a városban és a maga puritán, egyszerű életmódjával, szerénységével és visszavonultságával nyerte meg polgártársainak nagybecsűlését és szeretetét. A becsületesség és korrektség szobra számára nyugodtan modellt állított volna Blum Zsigmond, akát 15 éves közéleti működése alatt mindig csak di-

cséret ért és soha zokszó nem hangzott el ellene. Magánélete pedig éppen olyan tisztaság volt, mint közéleté. Az egyszerű polgár prototipusa, ideális házasságban élt feleségével, aki dolgozó nő és társa volt a kenyérkereset munkájában is.

Makkegészséges és munkabíró ember benyomását kellette. Csak kevesen tudták, hogy Blum Zsigmondnak gyenge szíve van és ezzel a gyenge szívvel végzett olyan munkát, ami három embernek is elég volna. És a szíve ölte meg Blum Zsigmondot, aki pedig életében a szív embere volt. Vasárnap még lelkiismeretesen végezte a Wizo ügyeit, de hétfőn este szívfájdalmáról kezdett panaszkodni. Az éjszaka folyamán heves szívgörccs fogta el, mely hajnali hat órakor végzett vele.

Halála mély megdöbbenést és részvétet keltett Oradea egész zsidóságában és a részvét magárahagyott feleség felé irányul, aki élettársának oldalán most készült új egzisztenciára, új reményekre: Erec Jiszráélben. Blum Zsigmond minden vágya az volt, hogy Palesztinában telepedhessék meg és életének utolsó éveit áttelepülési terveinek szentelte. A múlt évben járt kint Palesztinában és itt már-már elő is készítette kiköltözését. A szívgörccs azonban megelőzte ezt a tervét. Blum Zsigmond nem megy ki Erec Jiszráélba. Testét az oradeai temető földje fogja takarni, de itt marad nekünk Blum Zsigmond emléke, a jó, a becsületes, egyszerű emberé, akit csak egyszerű és szerény vágyok vezéreltek, amikor önmagáról volt szó, de színes, nagy álmok, ha népének boldogságára gondolt. Mindig így fogunk visszaemlékezni a mi rokonzenes, buzgó és szeretett Blum Zsigmondunkra, akinek számára bizonyosan nyugodt pihenés jut az örök pihenőre tértek birodalmában.

A jobboldali sajtó hóna alá veszi a numerusz valachicuszt

Az Adeverul feltűnést keltő leleplezései Vaida javaslatának háttéréről. Goga lapja tapsol Vaidának

Bucuresti, február 5. A nemzeti parasztpárt központi végrehajtóbizottsága befejezte tanácskozásait. Vaida Sándor dr. numerusz klauzusz javaslatának elvetése után letárgyalta a párt nevelésügyi programját, majd két jelentéktelenebb módosítással elfogadta a kisebbségi programra vonatkozó tervezetét. Az ülés végzetével hivatalos közleményt adtak ki, amely a következőképpen hangzik:

A hivatalos kommuniké

„A végrehajtóbizottság e hó 14-én tartott ülésén elfogadta az üléseken beterjesztett néhány módosítással együtt a pártvezetőség által beterjesztett programtervezetet. Ezt a tervezetet végleges jóváhagyás végett a pártkongresszus elé terjeszti azzal, hogy esetleges módosító javaslatokat a megyei szervezetek is benyújthatnak a közgyűléshez. A kongresszus mindenesetre a jelenlegi pártprogram kötelező a párt minden egyes tagjára nézve.”

A bucaresti sajtó Vaida javaslatáról

A Vaida Sándor numerusz klauzusz javaslatára behatóan foglalkoztatja az egész bucaresti sajtót. A jobboldali orgánumok közül az Universul egyelőre tartózkodik Vaida javaslatának érdemben való kommentálásánál. A Curentul megállapítja, hogy a nemzeti parasztpárt a legváltozatosabb politikai fauna színhelye, amelyben a legkülönbözőbb vélemények élnek egymással közös háztartásban szélsőbaloldaltól szélsőjobbáig. Eppen ezért a cikkíró Pamfil Seicaru nem lepi meg Vaida Sándornak a numerus valahicusra vonatkozólag tett javaslatát, amelyet a párt többsége, mint demokrata eretnokséget visszautasított, mert a párt továbbra is a demokratikus ideológiai tisztaság és az emberi jogok szentségének vonalán akar maradni, amely — állapítja meg ironikusan Seicaru — a nemzeti parasztpárt számára előbbrevalók a nemzeti jogoknál. Elvben utasították vissza a numerus valahicusat, anélkül, hogy ezzel a kérdéssel kapcsolatosan megvizsgálták volna a tények valóságát. A probléma azonban nem szűnt meg létezni Vaida javaslatának visszautasításával. Létezik a tényeknek egy iassu összeeszküvése, amely a különböző elvek fölött és azok ellenére kikényszeríti a megoldásokat, amelyek a dogmákkal ellentétben állanak. Mindenesetre az idők jele, hogy a numerus valahicus napirendre került. A román elem arányosságának problémája állandósulni fog addig is, míg a demokrácia dogmatikusai meg fognak barátkozni a numerus valahicus gondolatával, ahogyan a pénzügyi ortodoxia legszélsőségebb hívei is kénytelenek voltak végül megbarátkozni a mezőgazdasági tartozások konverziójával.

Goga védelemben veszi Vaidát

Goga Octavian lapja, a „Tara Noastra”, természetesen melegen védelmébe veszi a numerusz klauzusz, amely a kétségbeesés megoldása ugyan, de nemzetet minden áron meg kell védeni. Az emberi jogok nevében torkon fognak ragadni bennünket mindazok, akiket ennek az intézkedésnek a szigorja fenyeget, az ő kedvükért azonban nem követhetjük el azt a hibát, hogy továbbra is kitegyük nemzetünket illojális és veszélyes konkurenciának. Napjaink körülményei végzettségként kikényszerítik a numerusz klauzusz. Nem nélkülözhetjük ennek a radikális megoldásnak a segítségét. Ha ez a két szó nem hangzana kellemezen tulérékeny füleken, úgy hajlandók vagyunk megváltoztatni az elnevezést és a jövőben a számszerű arányosságot követelni.

Az Adeverul éles támadása

Az Adeverul ezzel szemben élesen támadja Vaidát és többek között a következőket írja:

„Az utóbbi időben a belpolitikai helyzet nyugodt volt. A mult agitációi és zavargásai mintha megszüntek volna. Még a diák-

mozgalmak is mint, aminő a legutóbbi diáksztrájk volt, méltóságjeljesen folytak le. Ilyen körülmények között jónak látta Vaida dr., hogy olyan bombát helyezzen el, mely alkalmas arra, hogy ismét felkavarja az uccát. Olyan javaslatot tett, amelynek barbár voltát már neve, a numerusz klauzusz is elárulja. Senki sem hiszi, hogy Vaida komolyan vette javaslatát, azt képzelte, hogy azt el fogják fogadni s ha elfogadják, hogy az életbeléptethető lett volna. A numerusz klauzusz eszméje és elnevezése a magyaroktól származik. Amikor vagy tíz évvel ezelőtt ez az eszme Clujról elindult, egyesek azt suttogták, hogy a mozgalom Vaida cluji politikai tanácskozó szobájából indult el. Akkor azonban Vaida nem hirdette a nyilvánosság előtt ezt az eszméjét. Nem képzelhette el, hogy el fog jönni egy idő, amikor személyes politikát folytathat pártjával szemben.

Kik foglaltak állást a javaslat ellen

A végrehajtóbizottság ülése után, amely titkos volt, a vaidisták mindenki előtt hirtelítették, hogy vezérük javaslatát mellettszólt fel a többség. A valóságban a javaslat ellen foglaltak állást a fiatalok (Ralea, Andrei) és az öregek (Motru, Ciobanu) a lupisták (Borcea, Hudita) és a manui-

ták (Maniu Gyula, Ghita Popp), sőt prononaszírozott vaidisták is, mint Virgil Potârca.

Mindenesetre Vaida ezalkalommal nyilvánosság elé lépett javaslatával, amelynek elfogadása azt jelentette volna, hogy jobboldali szélsőségesek programját egy demokratikus párt programjába iktatták be. Miért tette ezt? Természetesen nehéz pontosan körvonalazni, hogy mi minden ment végbe egy ember belsejében, vagy politikai barátok szűkebb csoportjának tanácskozásain. Bizonyos magyarázatok azonban önként adódnak. A vaidisták és manuiisták közötti ellentét olyan messzire jutottak, hogy nincs kizárva, hogy a két tábor nyíltan harcba száll egymással. Ha Mihalache Erdélyre nézve szabadkezet ad Vaidának, bizonyos, hogy csaknem az összes manuiistákat el fogják távolítani a szervezetek éléről. Ezek be sem várva egy ilyen intézkedést, önként fogják a pártot elhagyni. Ebben az esetben a vaidistáknak agitációs platformra lesz szükségük Erdélyben. hogy felvehessék a harcot Maniuval. Annál is inkább szükségük lesz egy ilyen platformra, ha Mihalache Maniu felé hajlana és Vaida lesz kénytelen levonni a konzekvenciákat és eltávozni a pártból, hogy egy személyes kormányformációt készítsen elő. Ebben az esetben a numerusz klauzusz az összes jobboldali elemeket koalízálna egy olyan kormány mellett, amely szembenállna a demokratikus pártokkal. Vaida manővere egyuttal ellensúlyozni akarta azt a mozgalmat is, amely az utóbbi időben a cluji diákság körében Maniu mellett megindult. Vaida azt akarja, hogy az egyetemi ifjúság az ő rendelkezésére álljon, ha aktuálissá válik a személyes akció, amelyet beindítani készül.”

Holnap!
a CAPITOL legnagyobb szenzációja!

Óriási siker mindenhol!
E film előtt le a kalappal!
Nem háborus film!

CLAUDE FARRÉRE
örökbecsű regénye után

A CSATA (La Bataille)
Egy japán leány és egy angol tiszt szerelme.

CHARLES BOYER, ANNABELLA, INKISINOFF. Rendezte: Farkas Miklós

Bemutatta csütörtöktől a CAPITOL.

Párizs után Dijon és Lyon egyetemi hallgatói tüntettek az idegen diákok „tulzottan kedvező” kezelése ellen

„Franciaország a franciáké” — kiáltozták a dijoni tüntetők

Párizs, február 5. Dijon egyetemi hallgatói tüntető menetet szerveztek s felvonultak a rendőrfőnökség épülete elé, ahol azt kiáltozták, hogy Franciaország a franciáké s intézkedéseket követeltek az idegenek beözönlésével szemben. Később a tüntetők küldöttséget menesztettek a rendőrfőnök elé s előadták a diákság követeléseit.

Egyidejű párizsi jelentés szerint a lyoni egyetem joghallgatói ma, szerdán szintén sztrájkba lépnek külföldieknek Franciaországban tulzottan kedvező elbánása miatt.

Muresan contra Muresan

Nyolchavi börtönbüntetésre ítélte a targumuresi törvényszék a volt pénzügyigazgatót, aki önmagának százezer lej prémiumot szavazott meg

Egy 360 ezer lejes adóbehajtási prémium érdekes története

Târgu-Mures, február 5. (Az Uj Kelet tud.) A targumuresi törvényszéken napok óta folyik az utóbbi évek legérdekesebb bűnpere, amelynek vádlottja Muresan A. Ionel, Mures megye volt pénzügyigazgatója. Annakidején a pénzügyminisztérium minden pénzügyigazgatóságnak külön adóbehajtási prémiumot adott, amelyet a pénzügyigazgatók diszkrécionális joggal osztottak szét a megye területén működő pénzügyi tisztviselők között. A targumuresi pénzügyigazgatóságnak 360 ezer lej

prémiumot küldött le a minisztérium, amelyet Muresan ugy osztott szét, hogy a saját személyének százezer lej jutott belőle. Volt azonban Târgu-Muresnek még egy pénzügyigazgatója: Muresan Gábor, aki csak névrokona volt elődjének és nyilván ezért fájta a százezer lej, amelyet Muresan A. Ionel adóbehajtási prémiumként önmagának adományozott. Muresan Gábor feljelentésére megindult az eljárás Muresan A. Ionel ellen és a törvényszéken rendkívül izgalmas tárgyaláson pergett le a sikkasz-

tási per minden részlete. Pénzügyi inspektorok, minisztériumi tisztviselők, stb. tettek vallomást és a tanuvallomásokból már az alakult ki, hogy Muresan A. Ionel nem vonható felelősségre, mert diszkrécionális jogánál fogva önmagának is adományozhattott százezer lej prémiumot.

Ezért nagy feltűnést keltett a targumuresi törvényszék ítélete, amely kedden délután 12 órakor hangzott el. A törvényszék bűnösnek mondotta ki Muresan A. Ionelt állami pénz hűtlen kezelésének vétségében és ezért nyolc havi börtönbüntetésre ítélte. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, a vádlott és a védelem fellebbezést nyújtott be.

Lavinaomlások, hófúvások, jégzajlások és áradások pusztítanak Ausztriában, Svácban, Csehszlovákiában és Németországban

Bécs, február 5. Az Enns-völgyi Plannermenedékhatat lavinaomlások teljesen körülrzárták. A házban 40 szielő s husz katona tartózkodik. Egy főhadnagynak és egy aatonának sikerült eljutnia a hófergetegben lakott helyig, ahol közölték társaik szorongatott helyzetét. A hóvihar miatt egyelőre aligha van lehetősége a segélynyújtásnak. Egyidejűleg Vorarlberg több pontján is lavinaomlások voltak, de csak anyagi kárt okoztak. Innsbruck közelében lavina elsodort három parasztházat. Két halálos áldozata van a katasztrófának.

Az Innsbruck—Salzburg vonalon hófúvás teszi bizonytalanná a vasuti forgalmat. Egy vonat a betemetett pályán kisiklott. Mozdonya és több kocsija megrongálódott. Többen megsebesültek a vasuti szerencsétlenségénél. A hófúvás még tart.

Melknél a Dunán nagy jégtorlás van. Dinamittal robbantani fogják a jégtorlásokat, különben áradás előnténe a várost.

Bern, február 5. Davosban állandóan tart a havazás. Az ezer méteren felüli magasságban a közlekedés az utakon lehetetlenné vált a lavinaveszély miatt. Lavinaomlások a Berner Oberland több pontján, továbbá Nyugatsvájcban és Graubünden Kanton területén is több emberéletet követeltek áldozatul.

Prága, február 5. Az Óriás hegységben hózivatarban egy őrnagy, egy törzskapitány, két hölgy, egy vállalkozó és kísérfője sűrűn eltűntek. A hózivatar még tart, úgyhogy a keresésükre kiküldött segélyexpedíciókat vissza kellett térnie.

Berlin, február 5. A Rajna, Mosel, Neckar és a Saar erősen áradnak.

A Sidy Thal-Teffner-társulat nagy sikerei

Napról-napra duzzad a Sidy Thal-Teffner társulat cluji sikere. A szombati bemutatás után vasárnap este a „Bar mivce” ment viharos siker mellett. A primadonnát és partnerét nyílt színen olyan ovációkban övösztették, ami ritkaság ebben a színházban. Hétfőn este egy revü ment „Mit'n Rebsn Kojach” — A rebbe erejével címen. Szerelmi história ez sok nevetető helyzettel, amit Sidy Thalék alaposan kihasználak. Kuplék, szkeccsek, revük kergetőznek benne fokozódó vidámság közepette. Tomboló siker kísérte a nagyszerű zeneszámokat, amiket a diva és partnere, Teffner énekelték. Komikus táncszámok valóságos extázisba hozták a közönséget. A zenét Bernhard Segall komponálta a legjobb jiddis és héber zenemotívumok alapján. Öszinte szép sikere volt. A szereplők közül minden dicsőretet megérdemelnek: Goldenbergné asszony, Sadigursky egy sadchen és Lidin egy öreg chassid szerepében. Roitmann rebbeje kitiño volt. A társulat a nagy érdeklődésre való tekintettel meghosszabbította vendégszereplését és hogy mindenkinek alkalmat adjon az előadások látogatására, leszállított helyarákat állapított meg.

A ROMAN OPERA MÜSORA:

Szerda, február 6: Aida. Jean Athanasiu bariton énekessel.
Péntek, február 8: Rigoletto Alfred Piccaver tenoristával és Jean Athanasiu baritonistával.
Szombat, február 9: (Iskola matiné.) Suzanna titka. (Balett.)
Vasárnap, február 10: (Este.) Allarcosbál. Alfred Piccaver tenorista és Jean Athanasiu bariton közreműködésével.
Hétfő, február 11: Trubador. (Binu Bădescu tenoristával.)

Reklám és krízis

A kereskedelmi élet pangását egészen különös módon próbálták ellensúlyozni Amerikában: reklámmal. Mialatt az egész világon a krízis a reklám leépítését eredményezte, addig Amerikában reklámmal igyekeznek felelősködni a megcsappant forgalmat. Edward Stone, a híres reklám-író legutóbb egyik regényíró-barátjának úgy csinált reklámot, hogy embereket szerződtesett, akik az autbuszok előtt jártak nyitott könyvvel. Forgalmi zavarok támadtak ebből, a rendőrség közbelépett és később a bíróság tárgyalta az ügyet. Ez aztán maga a reklám volt. A lapok kirták a regény címét és a regény azokban a hetekben százszáz példányban fogyott.

Egy időben a szalagipar nagyon pangott. A hölgyek nem díszítették már ruháikat és kalapjaikat lengő-lobogó szalagokkal, a gyárak leépítettek, néhány közülük beszüntette üzemét. A gyárosok szövetségének elnöke tehát Edward L. Berneghez fordult, a híres amerikai propagandistához, aki a raktárakban heverő selyemszalagokat a csokoládégyárak rendelkezésére bocsátotta, hogy ezekkel köttessék át dobozaikat. Így népszerűsítette a szalagot, majd azzal, hogy fényes revüt rendezett, annyira divatosá tette ezt a luxuscikket, hogy nemcsak a felhalmozott készletek fogytak el, hanem fellendült maga a szalagipar is.

Az amerikai reklám nem éppen izléses. A propaganda mindent felel és céljai érdekében nem riad vissza attól sem, hogy a temetőbe vigye a reklámot. A kereskedők és nagyiparosok összeköttetésbe lépnek a halottak hátramaradtjaival s engedélyt kérnek arra, hogy megfelelő rekompenzáció ellenében a sírköveken reklámot állítsanak fel. Long-Islandban például ilyen reklámokat lehet találni: „Itt nyugszik Haykínsné asszony. Kétségtelenül megtartotta volna szépségét élete végéig, ha a Carton et Son szappankrémrel mosdott volna.” — „Itt nyugszik Jóé Benstam, a Bernstam et Chape droguista cég belfagya, amely evőt mindíg is a legteljesebb megelégedéssel szolgált ki és a jövőben is kiszolgálni kívánja.”

Az egyik newyorki krematórium homlokán számos reklám van elhelyezve, közöttük ez is: „Ha sokáig akarsz életben maradni és nem akarsz gyors idekerülni, akkor ügyelj arra, hogy reggeli és déli salátáidat Red Pill-fűszerezd.” — Különösen kedélyes egy temetkezési vállalatnak reklámja, amely így szól: „Valamikor így is, úgy is meg kell halnod. Kérlek, halj meg nekünk!”

Amerikában kezdődött és lendült fel a reklám és amerikai rendszerűvé lett a Távoikelet reklám-propagandája is. A tetszős kínai pagodákat cigarettacégek reklámjaira használják és ha Japánban reklámot csinál valamelyik cég, akkor néha így hirdeti magát: „A mi szatin és selyemszövetünk olyan sokszintűek, mint a szivárvány és olyan puhák mint egy szép asszony orcája.” — „A mi árunkat nemcsak egy ágyugolyó sebességével juttatjuk el vevőinkhez, hanem olyan gondossággal csomagoljuk be azokat, mint hogy menyasszonyok csomagolják be az ajándékot, amit vőlegényükhöz juttatnak.”

A reklám nem mindig a cég öncéja. Nemcsak azt akarják elérni hogy fokozzák vele a áruk elhelyezését, hanem azt is, hogy a konkurenciát elzavarják a piacról. Így történt ez egy nagy dán városban, ahol egy kalapkereskedő valamely napon hatalmas szalmakalapot hozott forgalomba, amelyek nagyon tetszettek a hölgyeknek. A konkurrens cégek ekkor észbe jutott, hogy megvásároltassa a kalapoknak egy nagy tömegét és elajándékozta a város kofái között. Ezek ünnepelesen kötelezték magukat arra, hogy a megfelelő órákban, délelőtt kint a piacon fejükre vesszék. Másnap már nem volt előkező dáma a városban, aki felvett volna egy ilyen kalapot

Egy párizsi színházgazgató, aki szeretett volna nagyobb vonzóerőt szerezni gyöngén menő „Lisette és az ó gavallérjai” című revüjének, a következőket cselekedte:

Felhívatta az összes nagyobb hoteleket és kijelentette, hogy egy ur érdeklődött nála. kaphat-e estére egy pányolt. Hála Istennek még egy rendelkezésre áll, tessék közölni az illető ural.

A portások erre kihírdették a hallban az ottartózkodó vendégek előtt az örömhírt és csak természetes, hogy túlekedés támadt az egy pányolyért.

Az újsághirdetések Amerikában és Angliában rengeteg összeget emésztettek fel. Kétségtelen, hogy ez a reklám a leghatásosabb. Az angol lapok néhány hónappal ezelőtt közölték, hogy egy irországi szeszgyáros, aki amerikai lapokban hirdetett, a hirdetések révén tízmillió dolláros üzletet szerzett.

Bob Alsworth angol író esete a reklámmal: Első regénye rosszul ment, senkise figyelt rá. Ki veszi meg egy fiatal ismeretlen írónak első regényét? Erre a írónak a következő reklámötlete támadt. Között több lapban egy hirdetést, amely így szól: „Fiatal milliomas, vállas, jó kulturával rendelkezik, zeneértő, fiatal hölgygel megismerkedne, aki lehetőleg hasonlítson Bob Alsworth legutóbbi, „Amire a szerelem képes” című regényének főhősnőjéhez.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Rieger László zeneszerzői estje

A Haggibbor Klub multheti klubestjén egy fiatal, de annál tehetségesebb komponista mutatta be műveit a cluji közönségnek. Rieger László zongoradarabjai teljesen közömbösek az átlag publikumizés kor- és körszerű izlésével szemben és fölöttébb nyilvánvaló, hogy Bach és Chopin legyűrnek benne a „five o'clock tea” zene felszínes vonzóerejét. Természetes aztán az is, hogy sok hallgató személyes sértésnek veszi a jazz vagy jazzszerűség ilyenét ignorálását.

Rieger László zenéje olyan jó zene, hogy első hallásra nem is tetszhetik az embernek. Egyrészt mert iróznunk a problémátikus művészet fáradalmaitól, másrészt mert az igazi muzsikával úgy áll a dolog, hogy nem olyan könnyen adja oda magát minden jött-ment dobhártyának. Figyelmet és főleg fegyelmet követel az intellektustól, hogy az érzelmeink hatolhasson. Rieger Preluduma és Fughettája annyi klasszikus (a szó nemese értelmében!) kulturát áru el minden akkordjában, a Román pásztorlánci annyi szellemes originalitást a lelki tartalomban és a technikai kivitelben, hogy ez kétségtelenül megéri a fáradságot az asztali beszélgetések tízperces beszűntetésére. Mert Rieger fiatal kora dacára még csak nem is forradalmár vagy kétes experimentátor, hanem klasszikus és romantikus zenei hagyományok alapján álló muzsikus. Kompozícióinak felépítése nem restelni való rokonságot áru el a bachi polifonikus stílussal, a meleg és telt akkordok a romantika utánregzésére utalnak, de ez a legjobb családban is előfordul. Beethoven például egészen fiatalon gyönyörű Haydn muzsikát írt.

Sajnos, olyan kevés a komoly zsidó komponista, hogy még csak megbecsülni sem tudjuk őket. Ezért van az, hogy nagyon könnyen illőzései mániába esnek. Az operett és az engros tangó-ípar és kereskedelem, nemcsak cuzista szemmel nézve, zsidó mű-

Néhány nap múlva a könyv egész kiadása az utolsó példányig elfogyott. Főlöleges mondati, hogy Bob Alsworth regénye milliókat hozott.

faj lett, lehet hogy ebben tethetségek vagyunk, de éppen ezért aztán nagyon is udriasan és melegen kell bannunk a Rieger-féle ritka muzsikuskainkkal.

Boskovics Sándor

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, február 6.

Bucuresti. 13: Vizálás, lemezek. 14:15: Hírek. 14:40: Könyvi lemezek. 18: Rádiózenekar. 19: Hírek. 19:15: Rádiózenekar. 21: Felolvasás. 21:20: Híres hegedűsök lemezei. — 21:05: Freund Leó zongorázik. 21:35: Cretzoiu Valentine énekesnő ária- és dalestélya. 22:15: Szalonzenekar. 23: Hírek.

Budapest. 7:45: Torna. Utána hanglemezek 11:20: Csajkovszkij E-moll szimfóniája (felolvasás). 11:45: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13:05: Honvédezenekar. 13:30: Hírek. — 14:20: Időjelzés. 14:30: Cigányzene. 15:40: Hírek. 17:10: Diákféltóra. 17:45: Időjelzés. — 18: Sárossy gitárdalal. 18:30: Előadás. 19: Hanglemezek. 19:55: Olasz nyelvoktatás. — 20:25: Schwalb Miklós zongorázik. 21:10: Közvetítés a Magyar Színházról: Viki, vigjáték 3 felvonásban. 24: Cigányzene. 1:05: Hírek.

Bécs. 21:05: Szimfónikus hangverseny, orgonával.

Deutschlandsender: 20: Kétszongorás művek Droitvich. 22:30: Szimfónikus zenekar, Walter Gieseking zongoraművész.

Hamburg. 20: Schumann és Schubert művek zongorán.

Varsó. 22: Chopin-művek zongorán.

Csütörtök, február 7.

Bucuresti. 13:45: Könyvi lemezek. 14:40: Könyvi lemezek. 18: Szalonzenekar. 19: Hírek. 19:15: Szalonzenekar. 20:35: Közvetítés az Operaházról. A színtekben hírek.

Budapest. 7:45: Torna. Utána lemezek. 11: Hírek. 11:20: Felolvasás. 11:45: Versek. 12:10: Nemzetközi vizjelzés. 13: Déli harangszó. 13:05: Első Budapesti Citera Kör hangversenye. Közben hírek. 14:20: Pontos időjelzés. — 14:30: Szimfónikus zenekar. 15:40: Hírek. — 17:10: Vizváry Mariska előadása. 17:45: Hírek. 18: Előadás. 18:15: A „Magyarország” dal- és önképzőegyesület dalárdája. 19:15: Angol

nyelvoktatás. 19:40: Radics János hangszer-ötöse. 20: Előadás. 21:10: Szimfónikus hangverseny, vezényel Sámly Zoltán. Utána kb. 23:10: Hírek, időjárás. 23:30: Cigányzene. — 24:15: Jazzenekar, Antók György énekesnője. — 1:05: Hírek.

Bécs. 20:25: Puccini Bohémélet közvetítése az Állami Operából.

Brüsszel (francia) 22: Szimfónikus hangverseny.

Hilversum. 21:55: Bach-hangverseny.

Milánó. 21:45: Operaközvetítés.

München. 18:50: Zene Shakespeare korából.

Oslo. 21:30: Szimfónikus hangverseny zongorával, hegedűvel.

Varsó. 21: Klasszikus balettek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vasnapiak betétivel 4 lej. Legtöbb apróhirdetés 20 lej. Alláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegző levelet csak egy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetésekkel rendelkező Mírea Iroda. Cluj, Calea Regele Ferdinand 116a szám.

A téli folyamán is állandóan nyitva marad egyre szaporodó vendégeinek kivánságára a FAMILIA kóser vegetárius étterem Holosavár, Unió-u. 10. (háttal az udvarban), ahol Schwartz Ignácné szakavatott vezetése alatt közismerten a legízletesebb ételek készítenek. Diétásoknak speciális ételek.

Különbéjratu, szépen butorozott szoba, fürdőszoba használattal és teljes ellátással egy vagy két személy részére kiadó. Cím: Anylén, str. Iulia Manu 33.

Teasütemények, disztorták, szendvicsek, hidek büffé számára, valamint esküvőkre, összejövetelekre szóló megrendelések a legjutányosabb árban, a legszebb kivitelben Adler cukrásznál eszközölhetők. Str. Londrei 19 szám.

Fűszerüzlet lakással, berendezéssel, 45m² pince külön kiadó. Str. Paris 60.

Román nyelvet perfektil beszélő érettségiztet. fiatalembert alkalmaz helybeli nagyvállalat. Ajánlatot „Gyakornok” jellegre a kiadóra kér.

Házvásárlók figyelmébe! Eladó családi 8 uccára nyitló új sarokház, mely áll 1x1 szoba konyha, előszoba, 1x2 szoba konyha, 3 szép kiadott üzlethelyiségből, szép rendezett udvarból és gyümölcsöskertből, víz, villany, kanalizáció, autbuszmegálló. Évi jövedelme 60.000 lej. Értekezni Str. Stf. Cicio Pop No 91 fodrászüzletben.

Sürgösen kiadó több uccára nyitló sarok fűszerüzlet teljes berendezéssel, megfelel mászárszéknek vagy más kereskedelmi vállalkozásnak, olcsó házber, autbuszmegálló. Értekezni Str. Stf. Cicio Pop No 91 fodrászüzletben.

Utánzás sok van, de a valódi és jó csak a „Höfer” hintőpor

HIRT

Titkos robbanóanyag... Olaszországban. Rómában titkos robbanóanyag... Három asszony meg... Hármas ház összedült.

Az osztrák Schutzbund... szövött tagjai gyász... Leningrádban február 11-én... Schützbund Oroszországba... Leningrádban élnek... február 11-én gyász... Leningrádban... megmozdulás évfordulóján.

Bezárták a spanyoljárt... gumuresi ref. kollégiumot. T... Targumuresen napok óta... járványmegbetegedés van. A... ássének megakadályozására... zsumot és két elemi iskolá... zmost sor került a reformát... adásainak felfüggesztésére... en az intézetben csak tíz... ák meg újból.

A svájci radikális d... alkotmány reviziója ellen... Bernből jelentik: A svájci... atapárt 259 szavazattal... alkotmány reviziójának te... állást.

Öngyilkos gazda. Tá... ónk jelentik: Pop George d... égőta gyógyíthatatlan be... lett. Többször elhatározta... letével, de mindannyiszor... tetteben. Most hogy beteg... ár elviselhetlenekké vá... sürjébe és felakasztotta... találtak halott volt.

Mezőgazdasági morat... gogálásban. Belgrádból... a mezőgazdasági moratór... ágak kamafáinak leszáll... törvény.

Gyilkos katona. Targ... jelenti: Eremitul m. resmeg... íleso idmeneteli multság... és a tánc hevében Jancsó L... ősszeszóalkozott Simon A... yonai szolgálatot teljesít... vita hevében bicskát rá... szíven szúrta Jancsót, aki... szenvedett. A gyilkos kato... eraival el ezredéhez utaz... azonban letartóztatott Cra...

Akinek gyakran fáj... ködése renyhe, mája d... gyengült, nyelve fehéress... szappant, annak a termés... Reserviz csakhamar sz... letétét, rendezhossa az er... verkeréngést és jó közérz...

Ritka eset Clujon... zott még a cluji közönség... deklódés — társadalmi os... Rül — mint Piecaver van... A hirneves tenorista pént... és vasárnap, február 10-é... Operában. Péntekre már e... nagyobb a tolongás a F... Színházirodánál a vasárn... után. Annyi bizonyos, eg... hetetlen élménye és ünne... ver vendégszereplése.

Egy univerzális szer... Közlöm Önökkel, hogy a... tapasztalataim vannak. T... dalmak ellen használtam... hogy a fájdalmak teljes... kíséreltem azután Toga... zsába) ellen szedni, itt... hatás, úgyhogy a Toga... uel van a házamban, mi... szer mindenféle fájdalom... alkalmazzuk szívesen, m... soha semmiféle mellék... észre, mint máskor más... Elza, Temesvár. — A T... hatásu gögyszer rheum... zsába, hátfizomfájdalmak... nyolnátha és hilleses bet... kiválasztja a hagsavat... a bajt gyökerében táma...

Uj rendőrprefek... Tudósítónk jelenti: Ma... Targumures u. rendőrp... mitroscu volt giurgiuu t... cu, eddig csak delegált... ta fel. A leváltott rend... még nem ismeretes.

HIREK

Titkos robbanóanyagraktár robbant Olaszországban. Rómából jelentik: Cassinában titkos robbanóanyag-raktár felrobbant. Három asszony meghalt, hat megsebesült. Három ház összedült.

Az osztrák Schutzbund Oroszországba távozott tagjai gyászünnepet rendeznek Leningrádban február 11-én. Londonból jelentik: A volt osztrák szocialdemokrata Schutzbund Oroszországba távozott tagjai jelenleg Leningrádban élnek. A Schutzbund tagok február 11-én gyászünnepséget fognak rendezni Leningrádban a balsikerű megmozdulás évfordulóján.

Bezárták a spanyoljárvány miatt a tárgumuresi ref. kollégiumot. Tudósítónk jelenti: Tárgumuresen napok óta igen sok spanyoljárványmegbetegedés van. A járvány elterjedésének megakadályozására már egy gimnáziumot és két elemi iskolát becsuktak és most sor került a református kollégium előadásainak felfüggesztésére is. A tanítás ebben az intézetben csak tíz nap múlva kezdődik meg újból.

A svájci radikális demokratapárt az alkotmány revíziója ellen foglalt állást. Bernből jelentik: A svájci radikális demokratapárt 259 szavazattal 50 ellenében az alkotmány revíziójának terve ellen foglalt állást.

Öngyilkos gazda. Tárgumuresi tudósítónk jelenti: Pop George dumbravioari gazda megóta gyógyíthatatlan betegségben szenvedett. Többször elhatározta már, hogy végez önmagával, de mindannyiszor megakadályozták ketteben. Most hogy betegségével járó kintjai már elviselhetetlenné váltak, kiment háza aszúréjébe és felakasztotta magát. Mire rámentek halott volt.

Mezőgazdasági moratórium készül Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Készül a mezőgazdasági moratórium és az adósságok kamatainak leszállításáról intézkedő törvény.

Gyilkos katona. Tárgumuresi tudósítónk jelenti: Eremitus muresmegyei községben hatalmas kimeneteli mulatság volt tegnap. A bál és a tánc hevében Jancsó László báli rendező összeszóvalkozott Simon András jelenleg katonai szolgálatot teljesítő legénnyel, aki a vita hevében bicskát rántott elő és azzal szíven szúrta Jancsót, aki a helyszínen kiszívenvedett. A gyilkos katona megszökött és erdővel szelvéhez utazott. Megkeresésre azonban letartóztatták Craiovában.

Akinek gyakran fáj a gyomra, bémi-kódése renyhé, mája duzzadt, emésztése gyengült, nyelve fehérsárga, étvágya megseppant, annak a természetes Ferenc József keserűvizet csakhamar szabályozza a székletét, rendezhető az emésztést, élénkíti a vérkeringést és jó közérzetet teremt.

Ritka eset Clujon. Sohasem mutatkozott még a cluji közönség részéről olyan érdeklődés — társadalmi osztálykülönbség nélkül —, mint Piccaver vendéglátóiról. A hírneves tenorista pénteken, február 3-án és vasárnap, február 10-én lép fel a Román Operában. Péntekre már alig van jegy, annál nagyobb a tologás a Piata Unirii levő Színháziródnál a vasárnapi előadás jegyei után. Annyi bizonyos, egész Clujnak felejtelenül élménye és ünnepnapja lesz Piccaver vendégszerelése.

Egy univerzális szer a fájdalmak ellen! Közölöm Önökkel, hogy a Togal-lal nagyon jó tapasztalataim vannak. Togalt rheumás fájdalmak ellen használtam s el kell ismernem, hogy a fájdalmak teljesen elmúltak. Megkísérletem azután Togalt migrén (fejférgés) ellen szedni, itt sem maradt el a jó hatás, úgyhogy a Togal azóta állandóan kéznél van a házamban, mint univerzális gyógyszer mindenféle fájdalmak ellen s azért is alkalmazzuk szívesen, mert csodálatosképpen soha semmiféle mellékhatást nem vetünk észre, mint mások más szereknél. **Duschenek Elza, Temesvár.** — A Togal gyors és biztos hatású gyógyszer rheuma, kösvény, ideggyulladás, hátfájás, álmatlanság, spagyolínátha és hülléses betegségek ellen. Togal kiválasztja a hagsyvat, baktériumölő, tehát a bajt gyökerében támadja meg.

Uj rendőrprefektus Tárgumuresen. Tudósítónk jelenti: Ma foglalta el hivatalát Tárgumuresi rendőrprefektusa, Marin Dumitrescu volt giurgiuui ügyvéd, aki Diaconescu, eddig csak delegált rendőrfőnököt váltotta fel. A leváltott rendőrfőnök új beosztása még nem ismeretes.

Ennek a pénzszekrénynek a KULCSA az Ön rendelkezésére áll!

AKULCSA az Állami Sorsjáték SORJEGYE!

A 4. osztály húzása FEBRUÁR 15-én 34.451 nyeremény 203.746.000 lei értékben.

ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

Arad	Banca Goldschmidt Casa de Păstrare Generală din Arad S. A.	Cluj	Economia Institutul Comercial de Credit Banca Dacia Unión
Brașov	«Fortuna» Alex. Enkelhardt	Oradea	Ernest Révész
Cernaui	Banca Comercială Națională S. C. Oehlnesser & Horowitz Alfred Noe	Tg. Mureș	Banca Centrală
Cluj	Banca Blescu	Timișoara	Banca de Scout Banca Timișoara

Még nem kapták meg a januári nyugdíjakat Tárgumuresen. Tudósítónk jelenti: Legutóbbi december 10-én kaptak nyugdíjat a nyugdíjasok Tárgumuresen. Azóta — majdnem két hónap óta — nem vették még kézhez januári járulékaikat a nyugdíjasok, akik a tévív idején a legnagyobb számban és nélkülözésben várják illetményeiket. A nyugdíjak számfejtése már megkezdődött ugyan, de azok kifizetésére előreláthatólag csak napok múltán kerül sor.

Schussnigg osztrák kancellár Londonba és Párizsba készül. Párizsból jelentik: A Figaro értesülése szerint Schussnigg osztrák kancellár február 22-én a francia fővárosba érkezik, ahol két napot tölt s onnan Londonba utazik.

A serdüli ifjúságnak adjunk hetenként legalább egyszer reggel felkelőkor egy-egy kis pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának, fiúknál és leányoknál egyaránt, igen fontos eredményeket köszönhetünk.

Rövid hírek mindenünne. Különböző francia városokban 26 ember halt meg a napokban influenzában. — Jugoszláviában 100 millió dinárt folyósított az állam utak és hidak építésére. Elsőnek a Száva hid fog felépülni, amely 45 millió dinárba kerül. — Knox, a saarvidéki kormányzótanács elnöke elutazott Rómába. — Wiener-Neustadtban gyár létesül utasszállító repülőgépek konstruálására. — Hir szerint márciusban indul meg a román-országi légi forgalom. — Párizsból jelentik, hogy Lorientben egyik acélhuta olvasztókemencéje megrepedt és a kiáradó vörös izzó massa három munkást megölt. Hét munkást viszont életveszélyes sérülésekkel kórházba kellett szállítani. Ausztriában az elmúlt évben 95 ezerrel emelkedett a motoros járművek száma. Ez a szám 7.7 százalékkal emelkedést jelent az előző évvel szemben. A személygépkocsik száma 19 ezer. — A walesi herceg és kísérete elutazott a tiroli Kitzbühelbe.

Irodalmi törvényszék Giszkalay könyve fölött. E hó 7-én az unitárius gimnázium dísz termében pontosan 9 órakor este tartják meg a nagy érdeklődéssel várt irodalmi törvényszék Giszkalay János „Akiba csudálatos élete” című könyve felett. Az ajtókat az előadás megkezdése után bezárják és éppen ezért felkér a rendezőség mindenkit a pontos megjelenésére.

A hatégi zsidó egyesületek műsoros teasztélya. A hatégi helyicsoport, a Wizo a Növeglet és Aviva-Barissia Haboné február hó 3-ikán tartotta meg a Cionista Otthonban a szokásos két hetenkénti műsoros teasztéjét a teljes siker jegyében. — Az együttes rendezésnek ez a módja sikeresen bevált, mert így módon ezen rendezvényekben a tagok összessége bekapcsolódik, ami ugye az anyagi, mint az erkölcsi siker biztosítója. — Schindler Gyuláné teljes agilitását befekteti ezen rendezvényekbe és a házi asszonyi gárda öv. Léb Adolfiné nőegyleti elnöknő vezérletével nagy igyekezettel mozdították elő a hangulatos estély sikerét. — A szavaló kórus Salomon Dizi, Izsák Dezső és Sámuel Jenő szolisták közreműködésével nagy hatással adta elő Morris Rosenfeldnek Giszkalay János fordításában a Zsidó Május című költeményt. — A mű összhangzatos előadása olyan tökéletes volt, hogy a közönség kívánságára azt még kellett ismételt. — Grossmann Hilda énekszámaival, Schwarz Edith kupléival és Baum Samu énekével arattak sikereket. — Tauber Gizella héber szavazata méltó tapsokat kapott. — Weil Kató, Kohn Bözsi, Léb Zoltán, Goldstein Emil, Izsák Dezső, Márkus Dezső és Sámuel Jenő egy egyfelvonásos darab előadásával mu lattatták a közönséget és különösen Weil Kató tünt ki tökéletes játékával, aki az est folyamán még énekével is meg-megújuló tetszést aratott. — Befejezésül Schindler Gyuláné zongorajátékával gyönyörködtette a közönséget. (dr. D. L.)

Ma este jiddis operettbemutató lesz a Magyar Színházban. A cernaui jiddis színház tovább folytatja nagy sikersorozatát a cluji Magyar Színház színpadán. Tegnap este Szidy Thal a jiddis operettirodalom leg-fajnyosabb darabjainak egyikében, a Die Schikerteiben mutatta meg újra, hogy drámai területe is egyike a legjobb színésznőknél. Partnerre, Adolf Teffner, is gyarapította szereinek számát és a telt ház közönsége lelkesen tapsolta a kitünő teljesítményt. Ma este bemutató lesz Clujon: A Zipke Feiert, a cluji színpadon még nem látott kitünő jiddis operettet mutatja be a társulat, Szidy Thallal a címszerepben. A művésznőnek ez a szerepe már nemzetközi próbákat is kiált. Erre a szerepre szerződtek a kitünő primadonnát a nagy külföldi jiddis színpadok, mert ennek a szerepnek, mint ahogyan a kritika mondta, Szidy Thal a királynője. A színház most rendkívül olcsó helyekkel játszik: 11 lejűl 41 lejig terjednek az árak, ami a nagy zsidó tömegeknek is lehetővé teszi, hogy megnevezhessék a társulat teljesítményét. Csütörtök este 3 nagyhatású, drámai operett, a Harz wos benkt kerül bemutatásra, amelynek felújítását a közönség köréből kérték. A színház igazgatósága kéri a közönséget, hogy az esti előadások előtt levő nagy tolongásra való tekintettel, a nap folyamán foglaltassa le jegyeit a pénztárnál.

Illegális szocialista szervezkedést fedeztek fel Németországban. Berlinből jelentik: Nürnbergben és Fürtben illegális szocialista szervezkedést lepleztek le, amelyet Prágából irányítottak. 150 letartóztatás történt. Több vádlottat gyorsított eljárással a müncheni bíróság már el is ítél hosszabbtartamu szabadságvesztésre hazarülésre való előkészület miatt.

Ion Dragu előadása Clujon. Az Astra előadás-sorozatában tegnap délután Ion Dragu, a kitünő publicista és a külügyminisztérium sajtóosztályának aligazgatója Simplon Express Orient címen diplomáciai rajzot adott. A rendkívül érdekes előadásban korunk egész diplomáciai tevékenységét, mint egy film pergett le a hallgató előtt, a legismertebb nemzetközi figurák, külügyminiszterek, miniszterelnökök, a genfi zöldsztal minden számottevő egyénisége egy-két jellemző esettel szerepelt. Briand, Titulescu, Hymens, Benes, Laval, Henderson, Lloyd George, Ismet Pasa, Politisz, Rüzsi Bej, Litvinov, Maximos és a többi és a legérdekesebb államfők, mint Pilsudsky, Kemál, Sándor király, Boris király, Zogu király, Moscinski, stb. alakjai elevenedtek meg a szuggesztív erejű szónok színes ismertetésében. A közönség rendkívül melegen ünnepelte Ion Dragut, akit Hatiegan Gyula dr., az Astra cluji elnöke, mutatott be a közönségnek. Este az U. klubban a román sajtószindikátus adott bankettet a jeles előadó tiszteletére.

A Consum új száma gazdag tartalommal jelent meg. A bankárt, a gyárost, a kereskedőt, a vállalkozót egyaránt érdekli gazdasági és gazdaságpolitikai kérdésekről irt cikkeket közlő a főbbek címei a következők: **A király elnöklete alatt tartott gazdasági tanács az ország legfontosabb gazdasági problémáit tárgyalta,** Manolescu-Strunga kereskedelmi és iparügyi miniszter javaslataira a kormány ismét megengedi a magánkompenzációkat, **Blank Aristid tanulmánya az aktuális pénzügyi és gazdasági kérdésekről,** A pamutszövő vállalatok állást foglalnak az egyetlen nyolcórás üzemszak bevezetése ellen, **Románia és Magyarország közötti külkereskedelmi forgalom az elmúlt évben több mint harminc százalékkal emelkedett, A vállalati személyzet csoportonkénti beosztásáról és a hivatalos szervek ellenőrzési jogáról fontos törvény-magyarazatot tartalmaz a román személyzeti vállalati alkalmaztatásáról szóló törvény végrehajtási utasítása, A váltópénzek árárszámának megvisszazalékos csökkentése mellett egymilliórd lejjel növelek a váltópénzforgalmat. Fizetéképtelenségek, Új cégek és cégváltozások, Közszállítások és árlejtések első forrásból olvashatók a Consumban. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. Iuhu Maniu 3. (Postafiók 127.)**

ÖNTÖZGESSE AKKOR KÍNÓ HA EGGER PETROL AZ ÖNTÖZŐ

KÁVÉ
A BECKE
A DIN CICOMARE
A JOBB

János hangszere
zsimfónikus hang-
oltán. Utána kb
Cigányzene.
örgy énekszámú
mélet közvetítés
zsimfónikus hang-
angverseny.
ptítés.
kespeare korából
hangverseny zom-
ettek.

ŐRSEK
2 lej. vasasgá
rőnrítés 20 lej.
lék kedvezmény
zetendő. Jelző
k, ha postabélyeg
an.

iménnyel közvetít
kkel rendelkező
Regele Ferdinand

ban nyitva maradt
ek kívánságára a
a étterem Holosa-
udvarban), ahol
ott vezetése alatt
ételek készítek
k.

butorozott szoba,
teljes ellátással
zére kiadó. Cím:
33.

ták, szendvicsek,
amint esküvőkre,
rendelések a leg-
szébb körkékben
etők Str. Londrei

Eladó családi
nyelű áll 1x1 szoba
a konyha, 3 szép
zép rendezett ud-
ól, víz, villany,
ló. Evi jövedelme
Stf. Cicio Pop No

UJ KELET Legújabb hírek

A németek csatlakoznak a londoni légügyi megegyezéshez?

(Első oldali cikkünk folytatása.)

Flandin a Londonban létrejött légi megegyezéssel kapcsolatban ama hitét hangoztatta, hogy ez a szerződés meg fogja akadályozni a jövő háborúját s előbb-utóbb minden jóhiszemű nemzet csatlakozni fog az egyezményhez. Az angol és francia kormányok a többi kormányok válaszainak beérkezése után azonnal perfekciót fogják az angol-francia légiszerződést.

A londoni tárgyalások értékes eredményei után az európai országok diplomáciáját és közvéleményét különösképpen az a kérdés foglalkoztatja, hogy vajon a német kormány csatlakozik-e a Londonban létrejött francia-angol megegyezéshez? Beavatott francia politikai körökben általában az a vélemény alakult ki,

hogy a németek csatlakozni fognak a légügyi megegyezéshez, de elutasítják a keleti egyezményhez való csatlakozást.

Angol diplomáciai körökben az a vélemény alakult ki, hogy a német kormány el fogja fogadni a londoni francia-angol eszmecsereiről hozzájuk juttatott javaslatokat tárgyalási alapnak.

Ezzel kapcsolatban Londonban lehetségesnek tartják, hogy a német kormány kapaci talása érdekében már a közeli napokban Sir John Simon, vagy Eden főpécsetőr Berlinbe utazik a német kormányfővel folytatandó tárgyalások céljából.

A Times értesülése szerint Berlinbe való utazása előtt Sir John Simon pénteken Párizsba utazik, hogy részt vegyen a párizsi francia-angol kereskedelmi kamara va csoráján. Az angol külügyminiszter ez alkalommal beszédet is fog mondani s részletesen fogja méltatni a Londonban létrejött megállapodások jelentőségét.

Berlini jelentés szerint Sir Eric Phipps berlini angol és Francois Poncet berlini francia nagykövetek a londoni megegyezés létrejöttét óta élénk diplomáciai tevékenységet fejtenek ki, állandó összeköttetésben vannak a birodalmi külügyminisztériummal és telefon útján kormányokkal.

A Giornale d'Italia jelentése szerint német részről kérdéseket tettek fel Rómában a francia-olasz megegyezés egyes pontjait illetően s megkérdezték azt is, miért hagyták ki Svájcot, Ausztria szomszéd államát a függetlenséget garantáló államok sorából? A németek egy másik kérdése Rómától az, vajon az osztrák függetlenség veszélyeztetése esetén csak Francia- és Olaszország vannak-e hivatva a közbelépésre? Berlin megkérdezte azt is, mennyi időre terjed a francia-olasz konzultatív megegyezés hatálya és végül, hogy bejelentik-e a konzultatív egyezmény létrejöttét a Népszövetségnek s elfogadják-e annak bírósági jogát? A lap értesülése szerint e kérdések feltevése nem fogja akadályozni az egyezményhez való német csatlakozást.

Moszkva és Prága bizalmatlansággal fogadta a londoni megegyezést

A Reuter távirati iroda azt a feltűnő moszkvai jelentést közli, hogy a szovjet bizalmatlansággal fogadta a londoni megegyezés híreit. A Pravda szemére veti Angliának, hogy nem marad meg az elszigeteltség politikája mellett és beavatkozik kontinentális kérdésekbe.

Angol diplomáciai körökben úgy hírlík, hogy Prága is kedvezőtlenül fogadta a londoni megegyezés híreit. Csehszlovák részről attól tartanak, hogy a franciák koncessziókat fognak tenni a németeknek és nem követelik tőlük a keleti egyezményhez való csatlakozást.

Moszkvával és Prágával ellentétben, mint Brüsszelből jelentik, belga kormánykörökben örömmel fogadták a londoni megegyezés híreit. Remélik, hogy a tárgyalások Németországgal eredményre fognak vezetni s ezzel megteremtik Európában a biztonságon nyugvó béke atmoszféráját.

A Reuter távirati iroda washingtoni jelentése szerint irányadó amerikai körökben reménykednek abban, hogy olyan atmoszféra fog kialakulni, amely lehetővé teszi a leszerelési tárgyalások újrafelvételét.

Az olasz közvélemény szintén kedvezően fogadta a londoni megegyezés híreit. Római irányadó körökben elégtétellel állapítják meg, hogy a légkört most újra a négyhatalmi egyezmény szelleme lengi át. Igen fontosnak tartják azt is, hogy Anglia éppolyan mérvű kötelezettséget kíván vállalni az osztrák függetlenségét illetően, mint Franciaország vagy Olaszország.

Leon Blum a londoni megegyezésről

A Rador párizsi jelentése szerint a szenátus külügyi bizottságának elnöke: Berenger, az Agence Economique et Financiere-nek adott nyilatkozatában a francia-angol egyezményrel kapcsolatban kijelentette, hogy Franciaországnak ósztintén kell kívánnia, hogy Németország elfogadja a Londonból, Rómából és Párizsból feléje nyújtott kezeket.

Ehhez hasonló alkalom Németország számára nem fog még egyszer visszatérni a történelemben.

Bárhogyan viselkedik is azonban Németország a felajánlott javaslattal kapcsolatban, a három nagyhatalom meg fogja tenni kötelességét s nem tőlük fog függni, hogy a London, Párizs és Róma között létrejött átló nem fog négyesgöbé bővülni.

Rendkívül érdekes a londoni megegyezéssel kapcsolatban Leon Blum szocialista vezér nyilatkozata. Leon Blum a Le Populaireben annak szükségességét hangoztatja, hogy létre kell hozni az európai békét, amelyet azonban csak abban az esetben lehet biztosítani, ha Németország elfogadja a londoni javaslatoakat.

Ha ez nem történne meg, úgy Németország nélkül is azonnal munkához kell

látni. A három nagyhatalomnak olyan kész eszközöket kell Németországgal szemben felmutatnia, amelyeknek érvényesítéséhez csak néhány aláírás szükséges.

Leon Blum szerint nem hihető, hogy akár Németország, akár egyetlen más állam is habozna a Londonban létrejött hatalmas terv akceptálása előtt s hogy egyetlen nemzet is visszautasíthatná a javaslatok aláírását. Ha mégis akarna olyan ország, amely visszautasítaná ezeket a javaslatokat, úgy saját magát leplezné le a világ közvéleménye előtt. Ebben az esetben a béke biztosítására törekvő nagyhatalomnak meg kell hogy legyen a bátorságuk olyan eszközök igénybevételéhez, amelyek a békés eszközöké s amelyeket haladéktalanul alkalmazni kell a békét veszélyeztető, renitens államokkal szemben.

Magyarország szintén követelni fogja a békeszerződés katonai klauzuláinak hatálytalanítását?

A Rador budapesti jelentése szerint a Londonban létrejött francia-angol egyezmény magyar politikai körökben is nagy hatást váltott ki. Budapesti politikai körökben a londoni egyezményt úgy tekintik, mint igen fontos kísérletet, amelynek mély hatása lehet az egész európai politikára. Egyes körök ezzel kapcsolatban azt hangoztatják,

hogy Magyarországnak szintén kérnie kell a békeszerződés katonai klauzuláinak hatálytalanítását.

A lapok legnagyobb része és hivatalos kormánykörök is azonban egyelőre tartózkodó magatartást tanusítanak és Németország álláspontjának nyilvánítására várnak.

Titulescu tanulmányozza a londoni angol-francia egyezményt

A bucuresti lapok valószínűnek tartják, hogy Franciaország és Anglia bucuresti követel ma Titulescu útján tájékoztatni fogják a kormányt a londoni egyezmények tartalmáról. Titulescu haladéktalanul tanulmányozni fogja az egyezményeket és azok-

ról a legközelebbi minisztertanácson beszámolóit is fog tartani.

Kétségtelen, hogy Románia nagy örömmel fogadja a londoni közös deklarációt, amelyben a béke biztosításának egyik nagyjelentőségű aktusát látja.

Bucuresti jelentés szerint egyébként Titulescu kissé meghűlt és ezért tegnap nem hagyta el lakását. Miután Tatarescu is influenza még, a két politikus háromnegyede óra hosszat tartó telefonbeszélgetést folytatott, melynek során a külügyminiszter behatóan tájékoztatta a kormány elnökét a napirenden lévő kérdésekről.

A Radon késő délutáni Londonból érkezett jelentése szerint angol hivatalos körök kategórikusan megcáfolták azt a hírt, hogy Sir Simon és Eden főpécsetőr Berlinbe utaznának.

Rosenberg nyilatkozik a tárgyalásokról, de nem vall nyilatkozat színt

Berlin, február 5. (Rador) Rosenberg nemzeti szocialista párt külpolitikai vezetője a Völkischer Beobachterben foglalkozik a londoni egyezményrel, örvendetesnek mondja, hogy a francia és angol miniszterek kívánják a Németországgal való közvetlen és hatályos együttműködést. Megálapítja azonban, hogy a nagyhatalmak a versaillesi békeszerződés szerint kötelesek voltak leszerelni, de nemhogy ezt tették volna, hanem gigantikus mértékben felfegyverkeztek. Azoknak az államoknak, amelyek így jártak el és megszegték saját szerződéseiket, nincs joguk itélkezni más állam fölött, amely az évek során kénytelen volt gondoskodni saját védelmi eszközzeiről.

Rosenbergnek ez a nyilatkozata egyáltalában nem beszél arról, hogy Németország milyen álláspontra helyezkedik a határozatokkal szemben.

temekről és nem kompromittálják a román intellektuális réteget. Tizenöt éve mindent megpróbáltak, hogy a diákságot normális utra tereljék, sajnos, ez a demagóg agitáció miatt mindig kevésbé sikerült. Most is Jasiban olyan demonstrációk voltak, amelyek nem méltóak a komoly felkészültségű ifjúsághoz. Folea ezután vitatkozik a cuzista szónokokkal.

A szenátusban Oanea válaszol egy a kamarában elhangzott interpellációra, amely őt támadta a bistrítai határőrvidék vagyosnának kezelésével kapcsolatban. Cáfolja az interpellációban elhangzottakat.

Di R. Ioanituscu megálapítja, hogy az interpellációt Moldovan Victor terjesztette elő, akinek szavahihetőségéhez szó sem férhet.

Gafencu interpellál a miniszterelnökhöz Rogan Auboin jelentése ügyében, amelyet részben kicenzuráltak.

Pop Valer igazságügyminiszter szerint a cenzurát bizonyosan az országra nézve kényes kérdések közlésének megakadályozására vezették be. Auboin jelentése a valutaproblémáról beszél, mely egyike azoknak a kérdéseknek, amelyekről szó van.

Gafencu: A cenzura törvényellenes. Szigoruan bírálja ezt az intézményt, amelynek nincs megfelelő felkészültsége és hozzáértése és megakadályozza olyan emberek véleményének nyilvánosságárahozatalát, akik a közügyek ellen állottak, vannak, vagy lesznek.

2500 ügyvédet törölnek a bucuresti ügyvédi kamarából

Bucuresti, február 5. Az ilfovi ügyvédi kamara kimutatást készített azon ügyvédekéről, akik nem folytattak praktist. 2500 ügyvédet fognak a kimutatás értelmében törölni a kamara tagjai sorából.

CENZURAT

Ma, szerdán közkívánatra prolongálva a ROYAL-mozgóban.

I. L'ORDONANCE
A tisztiszóga)

II. HARRY PIEL
A világ álarc nélkül)

Holnap, csütörtökön kiváltságos premier: **Tied ez a keringő**

Operett világláger. Fősz.: CAMILA HORN, LOUIS GRAVEUR, a világhírű tenorista, ADELE SANDROCK, THEO LINGEN.

Falticeni tizenhat zsinagógájának ingyen villanyárama a kamara előtt

Kapnak-e a falticeni zsidó templomok ingyen áramot? Felszólalás a román diákság között folyó propaganda kérdéséről

Miért cenzurálták meg Roger Auboin pénzügyi jelentését?

Bucuresti, február 5. (Az Uj Kelet tud.) A kamara mai ülésén Saveanu elnök tudomásra hozta Bacalbasa hírlapiról halálát. Az elhunyt a liberális parlament megnyitására a korelnöki tisztséget töltötte be a mandátumok validálásáig. Bacalbasa érdemeinek méltatása után az ülést, a gyász jeléül, tíz percre felfüggesztették.

Serdici nemzeti parasztpárti interpellációt jegyzett be azért, mert a Banca Nationala a konverziós törvénnyel ellentétben hitelt nyújtott egyes pénzintézeteknek.

A kérdés körül vita folyik, amelyben Serdici, Mosoiu, Constantinescu alminiszter és Ianciu craiovai képviselő vesznek részt. Ianciu megmagyarázza, hogy miként származott a félreértés a craiovai Kereskedelmi Bank kölcsöne körül.

George Bratianu eseteket sorol fel, hogy a bulgáriai határszélén macedon románokat nem engedték be az országba.

Titeanu alminiszter szerint ezek csak elszórt esetek lehettek, de Bratianu George ebből is politikai kérdést akar csinálni.

Relipeanu cuzista képviselő a belügyminiszterhez interpellál, mert szerinte Falticeni

városa a városban levő tizenhat zsinagóga és imaház ingyen villanyáramot szolgált. Erősebb kontrollt kér a városi üzemek fölött, hogy hasonló szörnyűségek ne fordulhassanak elő.

Iuca alminiszter válaszában kijelenti, hogy a belügyminisztérium a kommercializált üzemek számára csak azt engedélyezi, hogy a városi és állami hivataloknak és városi tisztviselőknek adjon kedvezményes áron áramot. Amennyiben ez az eset fennáll és az ingyen áramfogyasztás veszélyezteti az üzemi rentabilitását, úgy a belügyminisztérium közbe fog lépni.

Emil Folea a legutóbbi diáksztrájkokról beszél és azzal a problémával foglalkozik, hogy a román diákság tizenöt esztendeje minden konstruktív munkáról távol marad és uccai zavargásokban él ki magát. Kiristályozatlan politikai elvekért küzd, politikai személyiségek ellen harcol és a végn felkészületlenül kerül ki az életbe. Az állam kétségtelenül hóna alá kell nyuljon az egyetemekről kikerülő ifjúságnak, ez azonban csak az oly elemekre vonatkozhatik, akik képzetten kerülnek ki az egye-

Taxa postai
plátte in num.
No. 224713/929.

10. Telefon: 9-77. Előfizet
Havonta 110, negyedévre
évre 600, egészévre 1200
Érdre: Havonta 2, negye
félre 12, egészévre 20 dol
detések díjszabás szerint.
KELET az erdélyi és bán
dóság egyetlen politikai n
Cikkünk utányomását csu
rás megjelölésével engedj

A francia kamara Flandin és Lav

Göring Londonban a légi védelmi

Párizs, február 6. A londoni eredményei a francia közvélt visszhangot vernek. A közvéltödése most már sokkal intdual a németek magatartása, egyezményt tényleges eredm

A jelek szerint Németország ellenére, hogy a londoni koalícion kívül helyezték a vésdős katonai klauzuláit, ez sokkal nagyobb zavarba hoz egyezés nem jött volna lé

Németországnak ezt a tartását érthetővé teszi Herrel francia tábornoknak határikre a német fegyverkezés arányairól, amelyeknek ténluzóriussá teszik a versailles katonai klauzuláinak halyezését. Ez a leleplezés bizonyíték amellet, hogy esleges volt a légi védelmi e

ráhozása Londonban, amránvalóan a borzalmas és bban fegyverkező Németorés sötét tervei ellen irányul

Maga Flandin francia mka kamara mai ülésén, ismermegegyezés jelentőségét, h emelte ki az angol-francia l podás biztonsági szemponborderejét.

A francia kamara egyh tudomásul Flandin expoteljesen rögtönzött va hangjával nagy hatást h len szó sem emelkedett onk ellen

így a francia parlament vással vette tudomásul a lozében foglaltakat.

A tegnapi nap folyamán részt vett a francia kormányülésében Lebrun elnök jöttak meg. Az államtanács és Laval beszámoltak a loréről. Az államtanács közzé két kormányfőfiának.

évfordulóval kapcsolatban határozatuk el, amellyel me den felvonást és gyüleke sek történtek aziránt, hogy hatalmi erő álljon a hatósá sére.

Eles támadás S ügyminiszter el

A Rador londoni jelenté angol alsóház tegnapi ülés munkaspárti képviselő éles zett Simon külügyminiszter francia-angol tárgyalások előtt közölte rádióan a köz